

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V., Báthory-utca 24. szám.
(„Faln” Országos Földművelésszövetség)
Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 4, 1/3 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1934.

XV. évfolyam, 38. szám.

1934 szeptember 23.

Évi 3000 vagon Péti Só-ból csak 330 vagon jut magyar földre!

2670 vagon más országok termőerejét javítja Meg kell változtatni ezt a lehetetlen állapotot!

A Magyar Agrársajtó Szindikátus negyven főnyi csoportja, — azok a jobbadán fővárosi újságírók, akik a mezőgazdasági érdekvédelem munkásai — szeptember hó 11-én meglátogatták az agrárország egyik legfontosabb intézményét és a magyar vegyészeti ipar legnagyobb szerű alkotását. Ezt a két büszke jelzőt a *Péti Nitrogén Mütrágya Rt.* pétfürdői (Veszprém-megye) gyártelepe viseli és ebben a lenyűgözően nagyszabású üzemben állítják elő a ma már világszerte ismert *Péti Sót*.

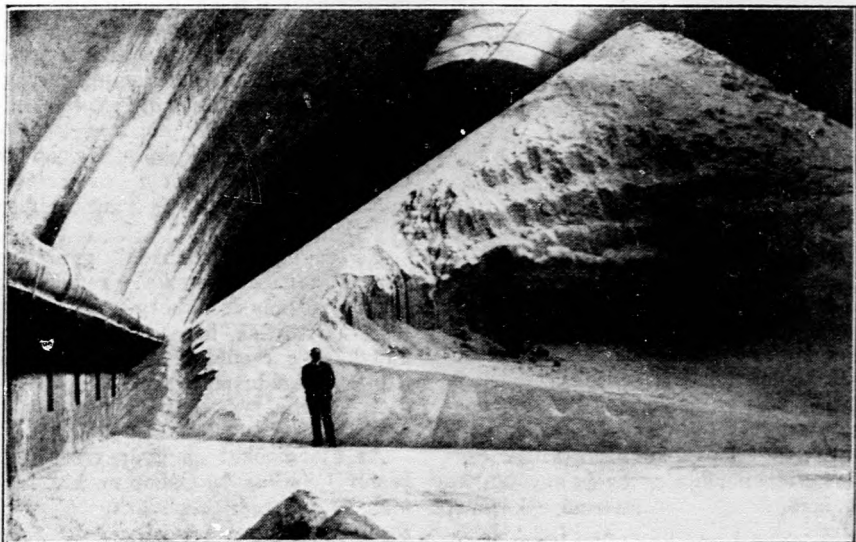
A levegő, mint nyersanyag

Mi is az a *Péti Só*? Nitrogén-mütrágya, a vegyészek nyelvén: *mész-ammonsalétrom*, amely nemcsak pótolja az eddig használatos nitrogén-mütrágyákat (csilisalétrom, mész-nitrogén), hanem mindkettő előnyeit egyesíti magában. A *Péti Só* 17 százalék nitrogént tartalmaz, amelynek egyik fele lassuhatású ammoniák-nitrogén, a másik fele pedig gyors-hatású salétrom-nitrogén. Az első elősegíti a növény gyors és erőteljes kezdeti fejlődését, megerősödését, míg a második a tenyészidő egész tartamára tápanyaggal szolgál. Van benne ezenkívül 50% mész, amely kedvező hatást fejt ki a talajban. A *Péti Só* alkalmazásának mindenfajta növény-nél igen nagy termésfokozó hatása van és ezért határozottan jövedelmező. Az imént említett nitrogén-mütrágyákkal szemben a *Péti Só* rendkívül előnyös helyzetet foglal el azért is, mert *nyersanyagai kimeríthetetlen mennyiségben rendelkezésünkre állanak a csonka országban.*

Ezek a nyersanyagok: a *levegő*, a pár kilométerre fekvő várpalotai *lignit* (barna szén) és a környék kőzetét alkotó *mészkö*. A nyersanyag-ellátásnak ez a szerencsés volta, természetesen, a *Péti Sót* versenyképessé teszi a külföldi nyersanyagot tartalmazó mütrágyákkal szemben.

Elkerülhetetlenül szükséges-e a nitrogén mütrágya? Igen, mert az élő szervezetek legfontosabb anyaga a *fehérje*, ennek pedig 16 százaléka *tiszta nitrogén*. Tessék elképzelni, micsoda mérhetetlen mennyiségű nitrogénre van szüksége a világnak, amikor csak egyetlen ember a különböző élelmiszerekben naponta 60—100 gramm fe-

hérjét elfogyaszt! Mivel pedig a talajban levő nitrogén állandóan csökken és a *Chilében* (Délamerika) található egyetlen nitrogén-tartalmú ásvány kifogyóban van, a vegyészeknek a levegőhöz kellett folyamodniuk, hogy a *levegő háromnegyed részét alkotó nitrogént, rendkívül bonyolult eljárások hosszú sora után, kivonják, lekössék és mütrágyázási célokra alkalmassá tegyék.* A légnitrogén-gyártás most már világszerte folyik és a gyárak az emberiség nitrogénszükségletének közel felét fedezik. Ebben a munkában a *pétfürdői egyetlen magyar légnitrogén-gyár 1932 óta vesz részt.*

Péti Só-ból álló hegy

Kép a Péti Nitrogén Mütrágya Rt. pétfürdői raktárából, amelybe 2000 vagon Péti Só fér

Idegen földet táplál a Péti Só...

De vajjon a magyar mezőgazdaság javát, a magyar föld termőerejének fokozását szolgálja-e a nagyszerű péti üzem két esztendő óta, megállás nélkül, éjjel csak úgy, mint nappal folyó csodálatos munkája? Fájdalom, erre a kérdésre ma még — *nemmel kell válaszolnunk*. Ime néhány elszomorító szám: a nitrogén-mütrágyát fogyasztó országok élén *Hollandia áll katholdanként évi 87 kg fogyasztással*; ezután következik tizenhárom ország kevesebb fogyasztással, végül az utolsó, a tizenötödik helyen *szégyenkezük Magyarországot katholdanként 0.58 kg, alig valamivel több, mint félkilogramm nitrogén-mütrágya fogyasztással!* A pétfürdői gyár évente 3000 vagon *Péti Sót* termel. *Ebből a mennyiségből a múlt esztendőben mindössze 330 vagonat használtak fel itthon, a többi 2670 vagon Hollandia, Portugália, Törökország, Bulgária, Egyiptom, stb. földjeit hizlalta!*

Hát ez semmiképpen sincs rendjén. Az évről-évre csökkenő terméseredmények azt bizonyítják, hogy a magyar föld termőereje aggasztóan fogy; a nitrogéntartalmu istállótrágya kezelése távolról sem kielégítő; a nitrogént hordozó pillangós virágú növények termelése korántsem általános: mindenképpen indokolt volna tehát a magyar nitrogén-mütrágyának, a kitünő *Péti Sónak* általános és bőséges alkalmazása. Meg kell találni a módját annak, hogy ez a magyar kincs táplálóanyaggal és erővel legelsősorban magyar földet gazdagítson és ezen a révén a föld keresztjei hordozók sorsát is enyhítse. Okos, jól átgondolt, nagyszabású propaganda-tevékenység, a gazdák teherbíróképességéhez igazodó árpolitika és állami támogatással rendezendő *mütrágyázási akció* volnának az eszközei annak, hogy a hazai és a külföldi fogyasztás között ma fennálló elképesztő aránytalanság megszűnjék és a magyar állam tulajdonát képező magyar gyár magyar gazdát segítsen a földdel és a földért való verejtékes küzködésében...

A gyártelep csodái...

A *Péti Nitrogén Mütrágya Rt.* gyártelepe *Pétfürdő* vasuti állomásának közvetlen közelségében, harminchat holdon terül el. Hatszáz lélek él rajta; 25 tisztviselő (közülük 19 mérnök), művezetők, szak- és segédmunkások, a telep alkalmazottainak családtagjai, néhány orvos és egy tanító. A lakótelepet két kaszinó, kórház, fürdő és iskola egészíti ki. A lakótelep a villaszerűen épült emeletes tisztviselőházakkal és a kertés, földszintes munkáslakokkal, rendkívül kedves és megkapó képet nyújt.

A lakótelep mögött terül el a gyárüzem, helyesebben az üzemek egész sora. Saját villamoserő-telep, amely naponta 20 vagon szénét fogyaszt. Saját gázgyár, szintén napi 20 vagon szénfogyasztással, nagyságban az ország második gázgyára. És azután a különböző alaku és nagyságu épületek, építmények, tartályok, a kisebb-nagyobb csövek, amelyek keresztül-kasul hálózják a telepet, dübörgő gépkolosszások, különös formájú mechanizmusok látszólagos összevisszasága képesíti el az embert... A hozzá nem értő feje szédül a szokatlan látványoktól, a munka ütemes zajától és természetesen mit sem ért az egészből. Csak akkor ámul el még jobban, amikor reámutatnak egy kazánra, amelyben *1400 C° meleg* van, vagy pedig beviszik egy épületbe, ahol a csövek belsejében *185 C° a hideg* és a csövek külső oldalán is vastag rétegben ül a jég... A szemle során utolsónak marad a vasbetonból épült féltójas keresztmetzetű és felső világításu raktárépület, amelyben *két mütrágyahegy* egyszerűen törpévé silányítja a belépőt. *Ebbe a raktárhelyiségbe 2000 vagon mütrágya fér el.* Azt a hatást, amit ez a sejtelmes világításu, óriásokhoz méretezett raktár gyakorol a nézőre, nem lehet leírni, ez csak ott a helyszínen forrasztja az ember ajkára a szót...

De megtelik az ember magyar szíve örömmel, büszkeséggel is... Amikor hallja, hogy ez a gyártelep, — amelyben 30 millió pengő beruházott tőke fekszik — *legnagyobb részben magyar kéz munkája; hogy egyetlen külföldi mérnök, egyetlen külföldi munkás sincs az üzemben; hogy nagymultu külföldi gyárak gyakran fordulnak szakvéleményért a fiatal magyar gyárhoz; hogy ez a gyár az üzemi ellenőrzés terén Európa legmodernebb gyára; hogy a telep laboratóriumában nagy reményekre jogosító kísérletezések folynak; hogy nemcsak a gyár műszaki vezetése van avott kezekben, hanem az üzleti ügyvitel is, hiszen a Péti Só jövő évi termését is eladta már a részvénytársaság, amely egyébként nem tagja a nemzetközi mütrágya-kartelnek és mint ilyen egyetlen...*

És végül, a pétfürdői gyártelep minden zugából munka: rendszerbe foglalt mozgás és dübörgés árad szerteszét. Örüljünk, hogy az alkotó munkának ez a csodálatraméltó szentélye a miénk, koldusmagyaroké!

Az újságírókat a gyár vezetősége részéről *Zsilinszky Gábor* m. kir. kormányfőtanácsos, vezérigazgató, *Kutassy József* ügyvezető igazgató, *Zalai György* gyárigazgató-főmérnök, *Kreybig Lajos*, *Retezár Árpád*, *Toldalaghy László* gróf mérnökök és *Filó János* dr. m. kir. gazdasági tanácsos, a pro-

paganda osztály főnöke fogadták. *Zsilinszky Gábor* vezérigazgató néhány szívélyes szóval üdvözölte a vendégeket, majd rövid előadást tartott. A hírlapírók nevében *Vantsó Gyula* dr., a szindikátus elnöke, köszönte meg az üdvözlést. Majd *Kutassy József* ügyvezető-igazgató ismertette a telep berendezését és a gyár üzemét. Utána pedig *Filó János* dr. a nitrogén-mütrágya jelentőségéről tartott előadást.

Ezután a gyár jeles és készsleges mérnökei végigkálauzolták a társaságot a telepen. A tanulságos szemle befejezése után a gyár vezetősége ebédet adott a vendégek tiszteletére. Az ebéden *Simon András* országgyűlési képviselő, *Serényi Gusztáv*, a szindikátus alelnöke, *Mohácsy Lajos* evangélikus esperes, a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara szakosztályi elnöke, *Halács Ágoston*, az Országos Mezőgazdasági Kamara főtitkára, *Rajczy Géza*, az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara főtitkára, *Kerekes Lajos* szerkesztő, *Vantsó Gyula*, a szindikátus elnöke, a gyár kitünő vezetőire, mérnökeire és munkásaira üritette poharát. *Kutassy József* dr. ügyvezető-igazgató pedig a gyár nevében köszönte meg a látogatást.

A tanulmányi csoport délután fél 3-kor autóbusszon visszatért a fővárosba.

(m. e.)

BELPOLITIKA

A kereskedelmi miniszter bécsi és bari-i látogatásáról

Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter *ausztriai*, illetve *olaszországi* utjáról hazatérve, a következő nyilatkozatot tette:

— *Bécsi* és *bari-i* utam főcélja a bécsi vásárnak megtekintése, továbbá az olasz kormány meghívása folytán a bari-i nemzetközi vásáron a magyar királyi kormánynek képviselete volt. Ezenkívül alkalmat találtam arra, hogy ugy *Bécsben*, mint *Rómában* az illetékes szakkörökkel megbeszéléseket folytassak az országainkat közösen érdeklő kereskedelmi kérdésekről. E megbeszélések a kölcsönös megértés és barátság jegyében folytak és eredményük az, hogy elvi vonatkozásokban tisztázódtak azok a főbb kérdések, amelyeket a *vegyesbizottságok fognak részleteikben letárgyalni*. A kereskedelmi szerződéseink értelmében ezek a *vegyesbizottságok* időszakonként állandóan visszatérő jelleggel tartanak üléseket és *osztrák viszonylatban* a *most esedékes ülés*ezés máris folyik, *olasz viszonylatban pedig előreláthatólag a hónap végén fog a vegyesbizottság ülésezni*.

Petíció a gönci választás ellen

A gönci választókerület az időközi választáson egyhangulag Baross Gábort választotta meg képviselőnek. A választáson Perley Lajos a független kisgazdapárt programjával lépett fel, de a szükséges ajánlást nem tudta felmutatni, s így szavazásra nem is került sor. Perley választói most petícióval támadták meg Baross Gábor mandátumát.

A második szobor...

Ebben az esztendőben lesz tizedik évfordulója Nagyatádi Szabó István kisgazdavezér halálának. A magyar falu nagysúlyu és feledhetetlen politikusát az egész magyar társadalom a magyar nép örök hálójára méltatta azzal, hogy ércszobrát a parlamenttel szemben a földmivelségi minisztérium előtt felállította. Vasárnap, szeptember hó 23-án, a tizéves évforduló alkalmából az elmulhatatlan emlékü vezér második szobrát fogják leleplezni Kaposvárott... Annak a megyének első városában, ahol a vezér született. Cáfolatául annak a régi közmondásnak, hogy senki se próféta a maga hazájában. A somogyi gazdaközönség s a vele érző társadalmi osztályok Nagyatádi Szabó Istvánt ma is vezérüknek és elmulhatatlan érdemü utmutatójuknak ismerik el, amikor komoly és férfias alakját az utókor megbecsülése és állandó figyelme elé állítják, hogy jelentősége és programja utmutatásként fennmaradjon. Nagyatádi béresből lett vezér és miniszter. A pesti szobor a miniszternek és vezérnek készült, a kaposvári a béresnek is. A kortársai, a vele szenvedők emeltették, hogy lám, el nem mulhatik, amíg a falu ereje fogyatkozóban nincs. Sőt azután sem, mert élő igazság volt, ami meg nem halhat, mint a buza tápláló ereje s az élető nap sugarát befogadó magyar föld örök élniakarása. Mert Nagyatádi Szabó István egész élete azt jelképezte: a legelső magyar munka megbecsülését. És szobrai is azt hirdetik örökkön örökké...

A beljédt dorspekulánsok...

A borértékesítés évek óta a legsúlyosabb és megoldatlanabb gazdasági problémák közé tartozik. Örökös gond, aggodalom és várakozásteli ingadozás a bortermelő helyzete. Az azonban, ami az idei szüret elején mutatkozott, még ezt a szomorú kilátástalanságot is felülmulta. A „profit” a krumpli után a borra vetette magát, s a megszorult és tájékozatlan gazdaktól olyan áron próbálkozott a szőlőhegyek termését megkaparintani, ami már egyenesen hajmeresztő. A Pesten hirdetett „zamatos asztali” borokért 7—8 fillért juttattak literenkint a termelőknek. Ez a „vakulj

Nagyatádi Szabó István

magyar” eljárás végre felnyitotta az érdekeltek szemét, s a kormányhoz fordultak, hogy avatkozzék a bor árába. Rövidesen aztán tanácskozás is volt Kállay Miklós földmivelségi miniszternél a minimális borárakról. A tárgyalások végén a miniszter közölte az érdekeltekkel, hogy feltétlenül beavatkozik a borárak alakulásába, mert teljesen megokolatlannak tartja, hogy egyes vidékeken olyan árakon legyen kénytelen a termelő borát eladni, hogy a terméshozammal egyáltalán ne álljanak arányban. Csak helyeselhetjük ezt az eljárást, mert mégis csak fontos és elengedhetetlen, hogy a boron annak is lehesen haszna, aki termeli. Meg kell ragadni a nyomor vámszedőinek szőrös mancsait, mert a dolgos kezek s a gondokkal küzdő fogyasztók is csak úgy boldogulhatnak! S ha nincs is erősebb rendszabályokra szükség, amint jelen esetben is bebizonyult, hogy a minimálás pusztá hírére is sokkal jobb árakat fizetnek, elengedhetetlen, hogy érezzék az államhatalom kérlelhetetlen súlyát és ellenőrzését.

VILÁGKRÓNKA

Szeptember hó 17-én Genfben, a Népszövetség politikai főbizottsága döntött az orosz szovjetköztársaságnak a Népszövetség tagjai közé való felvételéről. A felvétel ellen foglalt állást Portugália, Hollandia és Svájc, hét nemzet tartózkodott a szavazástól és 38 állam a felvételt mellett szavazott.

Beck lengyel külügyminiszter a Népszövetség közgyűlésén azt a kijelentést tette, hogy Lengyelország a kisebbségi kérdésekben mindaddig szünetelteti az érintkezést a nemzetközi fórumokon, amíg a kisebbségvédelmi szerződéseket általánossá nem

teszik. Ez világszerte óriási feltűnést keltett. A francia, angol és olasz megbízottak annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy Lengyelországnak nincs joga a kisebbségi jogvédelmi szerződést egyoldaluan felmondani. Aloisi báró olasz delegátus felszólalásában azt hangsúlyozta, hogy a lengyel javaslat valójában a revízió problémáját veti fel. Ezt a problémát pedig legelsőnek Olaszország vetette fel, mert az a meggyőződése, hogy a szerződéseket az idők változásaihoz kell alkalmazni. A revíziót azonban csak törvényes uton lehet megvalósítani. A lengyel kormány változatlanul kitart bejelentett álláspontja mellett.

Rothermere lord lapja, a Daily Mail, egyik legutóbbi vezércikkében ismét a trianoni békeszerződés módosítása mellett foglalt állást.

A Franciaország által javasolt keleti paktumtervet Németország, Lengyelország és a balti államok visszautasították. A terv ezek szerint lekerül a napirendről.

Olaszország nemzetközi egyezményt tervez Ausztria állami függetlenségének biztosítása céljából.

A Kormányzó Ur a Nemzeti Munkahét fővédnöke

A Nemzeti Munkahét előkészítése nagy apparátussal folyik s a TESZ elnöksége most állította véglegesen össze az ünnepi hétnek részletes programját. Külön nagyjelentőségűvé emelkedik az idei Nemzeti Munkahét azáltal, hogy a Kormányzó Ur vállalta a Nemzeti Munkahét fővédnökségét és egyben elhatározta, hogy szeptember 30-án az Újévi Versenypályán tartandó ünnepségen is megjelenik. A Nemzeti Munkahét megnyitó ünnepe ugyanis egyben történelmi évforduló-

Fiatalodnak a pestiek,

az Erzsébet-híd melletti „Juventus” rádiumos gyógyforrásnál

Tájékoztató az 1934. évi magyar-német gazdaijjusági csereakció befejezéséről

nak a jubileumát is jelenti. Ennek keretében ünnepli a magyar társadalom Horthy Miklós Budapestre történt bevonulásának tizenöt évfordulóját. A TESZ a békeévek csillogására és pompájára emlékeztető fényei ünnepli meg ezt az évfordulót, amelyen részt vesz az egész ország, az összes vármegyék, városok, községek küldöttségei és hódoló felvonulásban tisztelegnek az ország kormányzója előtt.

A TESZ szeptember 29 és október 7-ike között rendezendő Nemzeti Munkahétre a vidéki tömegek felutazásának megkönnyítése céljából a kereskedelmi minisztérium utján ötvenszázalékos vasuti kedvezményt biztosított az ország összes vasutvonalain. Az utazási igazolványok tizenöt napig érvényesek és már a Nemzeti Munkahét megnyitóját megelőzően, szeptember 26-án lépnek érvénybe. Az ünnepi hét lezárása után még október 11-ig az utazási igazolvány alapján igénybevehető az ötvenszázalékos vasuti jegykedvezmény. Az IBUSZ jegyirodái és a községi előjáróságok a 100 kilométer körzetben érvényes igazolványokat 1 pengős, a 100 kilométeren felüli és az ország bármely távoli körzetéből szóló és érvényességgel bíró igazolványokat 2.50 pengős árban árusítják. Az igazolványok egyúttal az Iparcsarnokban rendezett mezőgazdasági kiállítás díjmentes megtekintésére is jogosítanak, ahol azokat felbélyegzéssel látják el. Visszatúrára kizárólag csak a kiállítás területén, a kiállítási bélyegzővel lebélyegzett igazolványok érvényesek.

A Németországban tartózkodó magyar gazdaijjak folyó évi október hó 7-én (vasárnap) este félnyolc órákor gyülekeznek Halleban, a Frankenstrasse 8. szám alatt levő Haus der Landwirte-ben, abban az épületben, ahol tavasszal az elosztás volt. Névsorolvasás után a társaság csoportosan az éjjeli szállására megy. Másnap kezdetét veszi a tanulmányut, majd Berlinen keresztül, ahol több napot töltünk, október hó 12-én (pénteken) reggel 8.20 órákor érkezünk meg Budapest Keleti-pályaudvarra. Innen a gazdaijjak tovább folytatják utjukat szüleikhez.

A német gazdaijjak szeptember hó 24-én (hétfőn) délután négy órákor gyülekeznek a „Faluszövetség” székházában (Budapest, V., Báthory-u. 24. szám) és mielőtt visszatérnek szüleikhez, ők is tanulmányutat tesznek hazánkban.

Felkérjük a magyar szülőket, hogy a csereakció részvételi díjának második részlete fejében esedékes 100 pengőt úgy tegyék postára, hogy ez az összeg a Faluszövetséghez legkésőbb szeptember hó 24-ig beérkezék, mert a kedvezményes vasuti jegyet itthon rendeljük meg és csak azok részére, akiknek részvételi díja befolyt. A részvételi díj befizetésére csekklapot küldtünk.

Felhívom a magyar szülők figyelmét, hogy a zsebpenz körül nehézségeket tapasztaltam és némely

esetben a magyar, más esetben pedig a német fiú volt megrövidítve. Kérem ezért a szülőket, hogy gyermekük útján azonnal tájékoztódjanak, hogy ő mennyi zsebpenzt kapott Németországban, mert átszámítva magyar pénzre, ugyanannyit kell itt a német fiúnak adni. A német márka hivatalos árfolyama kerekén: 1.40 pengő.

Midőn a nyár folyamán a magyar fiukat Németországban meglátogattam, többen jelentették nekem, hogy a téli hónapokat is Németországban óhajtanák tölteni. Ezuton is figyelemtettem az érdekelteket, hogy csak az maradjon kint, akinek biztos helye van, mert áthelyezni a téli hónapokra senkit sem lehet.

A tanulmányuton azok is részt vesznek, akik kintmaradnak és ők Drezdában válnak el a csoporttól és térnek vissza beosztási helyükre. Az előbb említett ifjak, vagyis akik kintmaradtak, Magyarországra majd a jövő év tavaszán az idejövő német gazdaijjakkal utazhatnak haza.

Végül ez alkalommal is figyelemtettem a magyar szülőket, hogy gyermekük hazatérése után ne feledkezzenek meg a német szülőknél köszönőlevelet írni, mert ez nemcsak udvariasság, de a hála nyilvánítása azokkal szemben, akik velünk jót tettek.

Tölgyes István dr.
igazgató.

Ünnepi vonatok és filléres gyorsvonatok

Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy legalább ötszáz utas jelentkezése esetében szeptember 23-án a következő ünnepi, illetve filléres gyorsvonatok indulnak:

A) Ünnepi gyorsvonatok a Kaposvári Hétre. 1. Budapestről Kaposvárra, menettérti jegy ára 4.30 P. 2. Pécsről Kaposvárra. (Ujdombóváron át.) A menettérti jegy ára Pécsről 2.20 P, Ujdombóváról 90 fillér. A fenti két ünnepi vonatnál a menetjegyirodák csak oly utasoknak szolgáltatnak ki menetjegyeket, kik a Kaposvári Hét igazolványát egyidejűleg megváltják.

B) Filléres gyorsvonatok. 3. Budapestről Miskolcra. (Lillafüredre.) Ennél a vonatonál odamenet a le-, visszajövet a felszállás Mezőkövesden is meg van engedve. A menettérti jegy ára 4 pengő. 4. Budapestről Gyulára. A menettérti jegy ára 4.50 P. 5. Budapestről Debrecen és Nyíregyházára. A menettérti jegy ára Debrecenben 4.70 P, Nyíregyházára 5.40 P. 6. Budapestről Celdömölkre. (Székesfehérváron át.) A menettérti jegy ára 4.70 pengő.

Külföldről a bevásárlók serege jelentkezett az őszi mezőgazdasági kiállításra

Ausztriából, Németországból, Lengyel- és Olaszországból különvonatok hozzák az érdeklődőket

Annak a hatalmas propagandának, amelyet az őszi mezőgazdasági kiállítás előkészítő bizottsága külföldön végzett, máris mutatkozik az eredménye. Az összes nyugati államok bevásárló érdeklőségei állandóan érintkezésben vannak az előkészítő bizottsággal és kilátásba helyezték részvételüket.

Az előkészítő bizottság a földmívelésügyi minisztériumból már szeptember hó 10-én kiköltözött a városligeti Iparcsarnok épületébe, hogy a helyszínen irányítsa a munkálatokat és folytassa a szervezés utolsó munkáit. A berendezkedés már lassan megkezdődik, egyelőre a külső területek építése folyik. A magyar faiskolák már készítik reprezentatív kiállításukat. Egyes faiskolák olyan áruval fognak megjelenni, hogy az érdeklődő közönségnek a legdusabb

választék áll majd rendelkezésére. Az egyes csemeték és fák csoportosításánál nagy gondot fordítanak a szakszerűsége, mivel a cél általában az, hogy a közönség, amely ma kétségtelenül igen érdeklődik a gyümölcsstermesztés kérdéseiről, a kiállításon szemléltető módon megismerkedhessen a haszongyümölcsös telepítéséhez szükséges fajtákkal, faalakokkal és a sikeres ültetés minden más követelményével.

A kísérleti állomások már teljesen feldolgozták a beküldött mintákat és elmondhatják, hogy falaik között Magyarország mezőgazdaságának ezévi legjobb termése adott egymásnak találkozt.

Alkalmunk volt a kiállítás vezérével, Krudy Ferenc országgyűlési képviselővel beszélgetést folytatni, aki a következő nyilatkozatot tette:

A finn Ester Tojvonen,

akít 1934-re Európa szépségkirálynőjévé választottak

— Nagy örömmre szolgál, hogy a magyar gazdátársadalom száz százaléig magáévá tette a kiállítás gondolatát. Ebből azt látom, hogy teljesen megértették a kormányzatnak azt a törekvést, hogy mezőgazdaságunk szakszerű felvonultatásával utat törjön a nyugati fogyasztópiacok felé. A beérkezett anyag várakozáson felül kiváló minőségű; minden tulzás nélkül megállapíthatjuk, hogy terméneink a legszörszálhasogatóbb kritikát is kiállják. Az előkészítő bizottság jól átgondolt és végrehajtott külföldi propagandával olyan érdeklődést keltett a külföldiekben, hogy máris biztosítva van a külföldi importőrök nagyobb számu látogatása. A kiállításnak éppen az a célja, hogy a nagy nyugati piacok bevásárlói elé a magyar mezőgazdaság minőségbeli felkészültségét tárja. Súlyt vetünk arra is, hogy a vidéki közönség minél nagyobb számban meglekintse a kiállítást, ezért az 50 százalékos vasuti kedvezmény mellett még kulturvonatokat is indítunk az ország minden részéből, amelyekben még ennél is olcsóbban utazhat a közönség Budapestre.

— A kiállítás egyik érdekes csoportja lesz a magyar méhészek kollektív (csopartos) kiállítása. A közelmúltban lezajlott sárvári kongresszuson egyhangu lelkesedéssel határozták el, hogy teljes számban részt vesznek az exportbemutatón. Az előkészítő bizottság az Országos Magyar Méhészeti Egyesülettel karöltve olyan intézkedéseket tett, amelyeknek eredményeképpen úgy bel-, mint külföldre, jelentékeny eladás várható mézből.

— Külön propaganda-központot szervezett a kiállítás vezetősége a bécsi őszi vásáron és máris igen sok ausztriai importőr jelentkezett a ki-

állítás meglekintésére. Hasonlóan nagy az érdeklődés Svájcban, Olaszországban és Lengyelországban, ahonnan szintén különvonatok fogják a látogatókat Budapestre hozni.

Krudy Ferenc közölte még azt is, hogy nagy gondot fordított arra,

hogy a kiállítás a szakszerűség mellett szép és érdekes is legyen.

*

A kiállítással kapcsolatosan engedélyezett kedvezményes vasuti igazolványok az összes községi előjáróságoknál kaphatók. W. B.

Schandl Károlyt tizenöt község választói ünnepelték Somlószlóson

A deveseri választókerület központjában, Somlószlóson, szeptember hó 16-án, vasárnap tartotta meg rendkívül nagy érdeklődés mellett a Nemzeti Egység Pártja nagygyűlését. Tizenöt község választói vonultak fel, valóságos szekértábort alkotva, a gyűlés színhelyére, amely mindvégig lelkes hangulatban folyt le. A község bejáratánál és a községben több diadalkapu fogadta „Éljen Gömbös Gyula!” felirással a gyűlésre érkező sokezer vendéget. Schandl Károlyt, az OKH alelnök-vezérigazgatóját, a Faluszövetség elnökhelyettesét, beszámolójára elkísérték Krüger Aladár és Koródy-Katona János országgyűlési képviselők és résztvett a gyűlésen Antal István dr. miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője is.

A nagygyűlést Antal Lajos kanonok-plébános nyitotta meg, majd Schandl Károly az európai helyzet anarchikus voltát vázolta, amellyel ellentétben rámutatott a nálunk uralkodó rendre és nyugalomra, kiemelve, hogy ez elsősorban Gömbös Gyula céltudatos, energikus és mély

szociális érzékkel átitatott politikájának az eredménye. A világszerte megnyilvánuló gazdasági javulás kedvező jelei ma már a magyar gazdasági életben is mutatkoznak. Beszéde további során a leszerelési értekezlet csődjéről szólott és hangsúlyozta, hogy a mai boayolult európai helyzetben a kormány a legnagyobb óvatossággal végzi az ország külpolitikai sorsának irányítását. Kiemelte, hogy a kormány belső politikáját továbbra is a keresztény, népies agrárpolitika szempontjai uralják és ezen épül fel a nemzeti egység.

Krüger Aladár a kormány kamatleszállító törekvéseit és a mezőgazdasági hitel terén eszközölt könnyítő rendelkezéseit ismertette és kiemelte a nemzeti egység szerepét a gazdasági ujjáépítés terén.

Koródy-Katona János elszakított véreink védelmének szükségességéről beszélt és annak az óhajának adott kifejezést, hogy a határontuli testvéreink mielőbb csatlakozhassanak a nemzeti egységhez.

Ezután Antal István dr. sajtó-

Tréfás versenyfutás három lábbal

Két leány két lába össze van kötve: ez tehát egy láb; a másik két szabad lábbal együtt összesen: három láb

főnök tartott beszédet. Az időszereű külpolitikai kérdések ismertetése után azokról a belső feladatokról szolt, amelyeknek megoldását az ország gazdasági és szociális viszonyai, továbbá a nemzetközi helyzet teszi szükségessé. Ezzel kapcsolatban megemlékezett a választójog kérdéséről is.

— Olyan választójogra volna szükség, — mondotta — amely nem az erők szétforgácsolását, hanem azok összefogását teszi lehetővé. Olyanra, amely nem az egyes társadalmi osztályok érdekharcát élezi ki, de egy

nagy lelki és világnézeti egységbe fogja össze a nemzet minden fiát s amely a magyarság nagy céljaival tisztában lévő, a jövő súlyos feladataival megküzdenni kész, alkotóképes és tetterős parlamenttel támasztja alá az ország felelős államférfiainak munkáját.

A nagygyűlés Havas Kornél dr. indítványára táviratban üdvözölte Gömbös Gyula miniszterelnököt, Antal Lajos kanonok-plébános pedig a választópolgárság őszinte hűségét és ragaszkodását tolmácsolta a miniszterelnök iránt.

A jövő háborujának „fülei“

A jövő háboruját nem hiába nevezik a gépek és általában a haditechnika háborujának, a mostanában lezajlott nagy francia hadgyakorlatok is bebizonyították azt, hogy egy esetleg elkövetkező háboruban a gépek és a technika minden csodája olyan hatalmas szerephez jutnak, ami az elmúlt háboruban ugyszólván elgondolható is alig volt.

Már a világháboru folyamán is rendelkeztek az egyes hadseregek tüzérségei olyan hangmérő készülékkel, amelynek segítségével teljes bizonyossággal meg lehetett állapítani, hogy hol rejtőznek az ellenség kitűnően elbujtatott, leplezett ütegei. Aki volt a háboruban, az tudja, hogy milyen fontos az, hogy minél előbb megállapítsák az ellenséges ütegek helyzetét, de azt is tudja, hogy milyen nehéz a jól elbujtatott ágyusüteg felfedezése. Csak a háboru vége felé kezdtek alkalmazni nálunk az ugynevezett hangmérő-készülékeket, amelyek a hang erősségéből állapították meg az ellenséges tüzérsüteg helyének irányát, és tudva azt, hogy a hang milyen sebességgel terjed, ugy számították ki az üteg távolságát, hogy a lövés utáni fényfelvillanás és a hang megérkezése közötti időkülönbséget lemérték.

Azóta sokat javítottak a hadieszközökön, a hangmérő-készülékek technikája is sokat fejlődött, ugy, hogy ma a tüzérsüteknek, de különösen a hangmérő századokhoz beosztott tiszteknek és legénységnek csaknem mérnöki képzettséggel kell rendelkezniök, hogy ezeket a bonyolult eszközöket használni tudják.

Különösen fontosá tette a hangmérő-készülékek szerepét a repülőtechnika fejlődése. A nagy bombavető repülőgépek ma már 5—6000 méter magasságban repülnek az ellenséges hadállások fölé, ilyen távolságból pedig alig látszanak. Ezenkívül a motorjaikra is hangtompító szerelnek, nehogy a motorzugas elárulja a közeledő repülőgépet az ellenségnek s annak ideje legyen a repülőgépelhá-

ritó ágyukat a közeledő gépekre beállítani.

Modern hangmérő készülék

De még a tompított motorzugas is jó messziről, sok kilométerről, meghallják a hangmérő-készülék hatalmas „fülei“, amely készülékkel könnyen meg lehet állapítani azt is, hogy milyen irányból közeledik az ellenséges repülőraj. A mai harcászat szerint egyszerre három, négy különböző helyeken elhelyezett hangmérő-készülék figyel s miután a közeledő repülőraj irányát megállapították abból a körülményből, hogy az egyes készülékek milyen időközben fogják fel a motorok zaját, az ellenséges repülőraj magasságát is meg lehet állapítani. Így tehát elegendő idejük van a repülőgépelhárító ütegek tüzéreinek, hogy az ágyukat megfelelő irányba és megfelelő távolságra állítsák be.

Ezt a célt szolgálja a képünkön ábrázolt hangmérő-készülék is, amely a francia hadsereg legutóbbi hadgyakorlatán a hradások szerint igen értékes szolgálatokat tett.

Hogy akarta egy amerikai férj feleségét megóvni az elhízástól?

Az újságolvasó közönség már hozzászólt ahhoz, hogy Amerikában a legfurcsább dolgok történnek. Az is köztudomásu, hogy a házassági bontóperekben Amerikában olyan különös és sokszor olyan hihetetlenü nevetséges dolgok fordulnak elő, amire a jó öreg Európában alig akad példa. De még az amerikai válóperek történetében is egyedül áll az itt következő história:

A per a kaliforniai Seattle nevü város bíróságán folyt le. Olivér Baker nevü seattlei motorgyárost perelte be felesége és azt kérte a bíróságtól, hogy válasszák el az urától, mert a házasság további fennállása már az életét veszélyezteti. Az asszony elmondta a bíróságon, hogy a férje állandóan a népszerű orvosi könyveket bujja és őt olyan életre kényszeríti, amit nem képes elviselni. Minden reggel öt órakor azzal kelti fel, hogy egy korsó jéghideg vizet önt rá, és miután így kizavarta az ágyból, arra kényszeríti, hogy a szobájában két teljes óráan keresztül két öt kilós súlyzóval tornázzon. A két órai torna után egy óráig szabadnia kell a villa kertjében, azután csak egy félóráig pihenhet és akkor megint testgyakorlás következik egészen délig. Ebéd után ismét torna, órákon keresztül, majd futás a kertben, azután vacsora és utána lefekvés.

A kedves férj azonban nemcsak felesége testgyakorlását irányította, hanem arra is ügyelt, hogy az asszony „egészségesen“ táplálkozzék. Férj-uram kedvenc orvosi könyvében az is benne volt, hogy a tul bő táplálkozás egészségtelen. Ezért ő szabta meg a felesége kosztját is. Reggel egy alma, délben egy tányér zabkása, vacsorára pedig egy tányér saláta és hozzá egy darab kétszersült.

A szegény asszony állandóan éhezett és már ugy lefogyott, hogy az orvosok az életét féltették. A bíró kérdésére azt felelte a férj, hogy azért tartotta ilyen szigoruan a feleségét, mert rendkívül hasonlít az anyjához, aki pedig rettenetesen kövér és attól félt, hogy a felesége is ennyire elhízik, ha nem ügyel az életmódjára.

A bíró azonban nem volt hajlandó elfogadni a férj érvelését és a férj hibájából bontotta fel a házasságot, sőt arra is kötelezte Olivér Baker urat, hogy feleségének a tartásdíjon kívül még huszezer dollár (körülbelül 75.000 pengő) fájdalomdíjat fizessen, hogy az asszony egészségét ebből a pénzből valamelyik szanatóriumban helyreállíthassa.

Három »csoda« a természet műhelyéből

A népek képzelete mindenhez, ami ritka és eltér a megszokottól, valamilyen mesét, babonát fűz. A természetet, különösen pedig a ritka és furcsa állatfajták, állandó kutforrásai ezek-

A legendás baziliskusz

nek a népbabonáknak. Ki ne hallotta volna, hogy például milyen babonákat mesél a falusi nép a denevérekről, ezekről az éjszaka repeső, titokzatosnak látszó állatkákról? Elképzelhető tehát, hogy a Keletindiai szigeteken, ahol a lakosság még sokkal primitívebb, mint Európában, félelmes meséket mondanak egy ott élő hatalmas denevérfajtáról, a *repülő kutjáról*.

Kelet-India szigetein él egy *kalong* nevű, gyümölcseső denevérfajta, amelynek testnagysága eléri a negyven centimétert, kiterjesztett szárnyainak átmérője pedig körülbelül másfél méter. A denevér teste szőrös, a feje pedig annyira hasonlít a kutyaééhoz, hogy ezt a denevérfajtát közönségesen *repülőkutyanak* nevezik. Rengeteg babona és rémes történet jár szájról-szájra a hinduk között a repülő kutya borzalmas tetteiről. Azt is mesélik róla, hogy olyan a természet, mint a vérszívó vámpír, de természetesen mindebből egy szó sem igaz, hiszen a kalong csak gyümölcsökkel táplálkozik és máskülönben is teljesen ártalmatlan.

Ugyanígy félelmetes történeteket mesél Délamerika népe azokról a *pillangókról*, amelyeknek szárnyán szemhez hasonló rajz látható. A néphit szerint ezek a szemek „megigéznek” azokat, akikre pillantanak, úgy, hogy

órákon keresztül el sem tud mozdulni a helyéről. Pedig ezek a szemhez hasonló rajzok tulajdonképpen nem egyebek, mint a gyöngyelepkének védekező fegyverei. A lepkének rengeteg ellensége van az apró állatvilágban. Alig, hogy leszáll egy ágra, már is tovább kell repülnie, mert az amerikai őserdő falánk gyíkjai leselkednek reá. Ezek ellen védekezik a pillangó a félelmetes szemekkel. Állítólag még a gyíkok is megrémülnek, amikor a pillangó szárnyán lévő borzalmas pillantásu szemet meglátják. legalább is egy-két pillanatra meghökkennek és ez az egy-két pillanat elegendő arra, hogy a lepke továszalljon. Ime a természet bölcsessége még ezt a leggyöngébb teremtményt is ellátja olyan fegyverrel, amellyel megvédelheti magát az ellenségeitől.

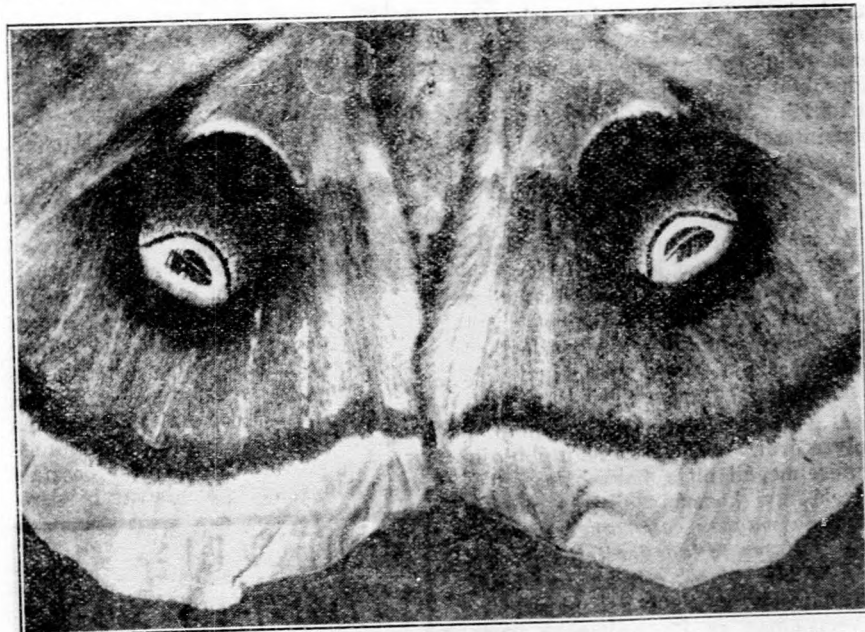
Talán a legtöbb legenda fűződik a *bazilisk* nevű tarajos gyíkocskához, amely pedig egyáltalában nem ártalmas teremtet, sőt ellenkezőleg szorgalmas pusztítója a fák kártevőinek. A sok félelmes legenda oka valószínűleg a gyíkocska furcsa külsejében keresendő. Fején taraja van, a háta közepén és a farka tövén pedig ugyancsak tarajszerű nyulvány vonul végig. Ezt a nyulványt azonban a nép szárnyaknak nézte, a fején lévő tarajt koronának és így elterjedt a hit, hogy a *bazilisk az összes csuszó-mászók királya*. Nem új ez a hit, mert, amint a névből is látszik, már a régi görögök és rómaiak is ezt hitték, hiszen a bazilisk szó a görög „baziliskos”-ból származik, ami magyarul *kis királyt* jelent. A régi rómaiak pedig

Az indiai repülő kutya

ugyancsak kis királynak, latinul „*regulus*”-nak nevezték ezt a gyíkocskát.

A bazilisk hátsó lábain hosszú ujjak vannak, mint a kakas lábain és ezért is mesélték róla, hogy ez a gyík kakastojásból származik. 1474-ben a svájci Basel városban perbe is fogtak egy kakast, amely állítólag egy tojást tojt, amelyből a félelmetes bazilisk született. A kakast a baseli városi bíróság rendes tárgyaláson halálra ítélte, lefejezték és elégették.

Félelmes emberi szemhez hasonló rajz egy pillangó szárnyán

NEMZETGAZDASÁG

Tovább folynak a külkereskedelmi tárgyalások

A római egyezmény és az azt követő külkereskedelmi tárgyalások megoldották a mezőgazdasági termékértékesítés problémáját. A kereskedelmi kormány most már gondot fordíthat a magyar ipari cikkek exportjának fejlesztésére is. A külkereskedelmi tárgyalások ebben az irányban is megindultak, elsősorban *Dániával*, ahová árucserre formájában dán halzsír, speciális hűtőberendezések, üvegfestékek és gyógyszerek ellenében kész férfi- és női ruhákat, gumiarút, izzólámpát és nem jelentéktelen mennyiségben magyar bort akarunk ki szállítani.

Jugoszláviával szeptember hó 15-én lépett életbe az új árucseremegállapodás, amely jelentékenyen felemelte az onnan behozható famennyiségeket, ezzel szemben természetesen a Jugoszláviába exportálható magyar iparcikkek mennyisége is melkedett. Megállapodás jött létre *Bulgáriával* is, amelynek értelmében a magyar gépipar az elkövetkező két évben 41 millió leva értékben szállít gépeket és gépalkatrészeket Bulgáriába, amiért a Magyar Dohányjövődék bolgár dohányt vesz át. A legfontosabb lesz azonban a néhány napon belül meginduló *Német-magyar kereskedelmi tárgyalás*, amely a Magyarország és Németország közötti kereskedelmi forgalom élénkítését célozza.

A bankok is részt kérnek a telepítési akcióból. *Makkai Ödön dr.*, az egyik legjelentékenyebb vidéki pénzügyintézet vezetője, tervet dolgozott ki arra, hogy miképpen vehetnének részt a pénzügyintézetek a kormány telepítési munkájában. A bankok, természetesen, szabadulni szeretnének a nemfizető adósoktól nyakukba szakadt földbirtoktól. *Makkai dr.* terve szerint a pénzügyintézetek nemcsak ezeket a földeket ajánlanák fel a kormánynak telepítés céljaira, hanem arra is vállalkoznának, hogy bizonyos állami jótállás mellett hosszulejáratu és előnyös hitelek nyújtsanak az új telepesekre, amiből azok a rendelkezésükre bocsátott 5—8 holdnyi területen mezőgazdasági munkára berendezkedhetnek. *Makkai* tervét most tárgyalják a pénzügyintézetek egyesületében.

A „*Futura*” jelentése a gabonapiac helyzetéről. A *Futura* legutóbbi jelentése megállapítja, hogy hála a földmivelésügyi kormány sikeres munkájának, a magyar gabonapiac ugyszólván teljesen függetlenítette magát a külföldi piacok áringadozásaitól. Európa legfontosabb gabonapiacain: Liverpoolban és Rotterdamban például az utóbbi időben meglehetősen

ellanyhult a buza ára, Magyarországon pedig semmit sem csökkentek az árak és a minimális árak által biztosított gazdák egyáltalában nem siettek piacra vinni buzamennyiségeiket.

4.6 millió pengővel aktiv az augusztusi külkereskedelmi mérleg. A *Statisztikai Hivatal* most megjelent jelentése szerint, Magyarország augusztusi külkereskedelmi mérlege 4.6 millió pengő felesleggel zárult. Buzából vittünk ki a legtöbbet: 228.489 métermázsát, 3.8 millió pengő értékben. A behozatali oldalon pedig a fa szerepel a legnagyobb összeggel, ugyancsak 3.8 millió pengővel, amely összegért 896.906 métermázsza fát hoztunk be az országba. Ugyancsak most jelent meg a római *Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet* kimutatása, amely szerint Kanada 42.7 millió métermázsza, Argentína 33.2 millió métermázsza, Ausztrália 14.8 millió métermázsza, Oroszország 8.5 millió métermázsza és Magyarország közel 7 millió métermázsza *buzát exportált az 1933—34. gazdasági évben.* Magyarországot így az ötödik helyre került a világ buzakiviteli államai sorában.

SZÖVETKEZETI ÉLET

Szükség van-e a PK-ban szövetségi fősztálya?

A *keszthelyi* pénzügyintézet kongresszussal kapcsolatban ugyancsak kongresszust tartanak azok a kölcsönös önszegélyző hitelszövetkezetek is, amelyek nem tartoznak az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe. Az előzetes program szerint az országban működő 61 önszegélyző hitelszövetkezet is érzi a kötelékbe való tömörülés szükségességét s ezért állítolag az a terv merült fel, hogy ezek a hitelszövetkezetek a Pénzügyintézet Központjához kerüljenek s e célból a Pénzügyintézet Központ egy külön szövetségi fősztályt állítson fel.

Ezzel szemben a magyar hitelszövetkezeti hálózat területén a helyzet tudvalevőleg az, hogy az országban működő és az Országos Központi Hitelszövetkezet tagjai közé tartozó mintegy 1000 hitelszövetkezet képezi a központtal együtt a hitelszövetkezetek törvényes rendelkezésén alapuló kötelékét. Ilyen körülmények között tehát igazán nem volna értelme annak, de meg is vagyunk győződve, hogy a Pénzügyintézet Központ maga sem tartja szükségesnek, hogy kötelékében egy hitelszövetkezeti fősztály létesüljön s ezzel a magyar hitelszö-

vetkezeti mozgalom egysége megformoljon. De azért sem lenne szükség a magyar hitelszövetkezeteknek egy újabb kötelékére, mivel közismert, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet sohasem zárkózott el az elől, hogy köteléki hitelszövetkezeteket létesítsen, vagy már meglévő hitelszövetkezeteket kötelékébe felvegyen, ott, ahol ezek a hitelszövetkezetek a központ által támasztott követelményeknek minden tekintetben megfelelnek.

A somlai bor diadala Amerikában. Amióta az északamerikai Egyesült Államokban megszűnt a szesztilalom, az amerikaiak szorgalmasan szüresölgetik az Európa különböző országából érkező szeszitalokat. Ugyilátszik azonban, hogy a magyar borok különösen megnyerték az amerikai fogyasztók közönség tetszését s ezek között is a dunántúli *Somlóhegy* kiváló nedűje felel meg leginkább a tengerentúli borkedvelő közönség ízlésének, mert egy somlóhegyi szőlősgazda, a somlói pincészövetkezet tagja, aki borterméséből Amerikába szállított, nemrégiben érdekes levelet kapott *Washingtonból.* A levelet egy gyárosokból álló asztaltársaság írta s ebben az amerikaiak köszönetüket fejezik ki a kitűnő somlai borért, amelyet már három hónap óta fogyasztanak. Egyben közlik a somlói szőlőbirtokossal, hogy *Roosevelt* amerikai elnöknek is küldöttek a somlai borból, aki azt válaszolta, hogy ez a kitűnő magyar bor is azt igazolja, hogy helyes volt az amerikai szesztilalom megszüntetése, mivel a somlai bor oly kitűnő, hogy azt nagy kár lenne nélkülözni. Az érdekes levelet az amerikai asztaltársaság azzal fejezi be, hogy a somló szőlősgazda a jövőben is minél nagyobb mennyiségű bort juttasson Amerikába.

Hitelszövetkezeti vezető kiténtetése. A Kormányzó Ur a magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére *Skribanek Péter* bácsalmási lakosnak, a bácsalmási hitelszövetkezet pénztárosának sok évi eredményes működése elismerésül az V. osztályu Magyar érdemkeresztet adományozta. Ezzel a kiténtetéssel régi és igazi szövetségi érdemek nyertek jutalmazást.

ELADNÉK :

Eladnék 7 darab 700—750—900 literes, kiválóan elsőrendű, új szállító hordót, elsőrendű száraz, hasított tölgyfából, ajtóval, vashevederrel, megtöltésre elkészítve. A minőségről ajánlatos lehetőleg a helyszínen meggyőződni, egyébkénti rendelés céljából is. *Cím: Fenusz József, Szentgotthárd, Vas-m.*

Eladnék legelsőrendű nemes füzügványokat, sötétpiros, zöldessárga és sárga színben; meg 3 méterre, ágmentesen; ár darabonként 10 fillér. *Cím: Dancs István, Somogy-szil (Somogy-megye).*

VENNÉK :

Vennék egy használt rádiót, esetleg elcserélném „Hunor”, vagy „Országos” kaptárért. *Cím: Dancs István, Somogy-szil (Somogy-megye).*

MINDEN ÚJ
ELŐFIZETŐ

a falusi
polgár tá-
borát erősít

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A bikaborju nevelése

Csak kiváló apától, elsőrangú anyától származó bikaborjut érdemes tenyésztésre felnevelni, mert ebben van értékes öröklési anyag.

De a legértékesebb öröklési anyagot magában rejtő ujszülött se kap megfelelő fejlettséget, formákat, testarányokat, ha annak táplálását és ápolását nem megfelelően irányítjuk.

Ha a fejlettségre nagy súlyt helyezünk, akkor legalább 4 hónapig itassuk a bikaborjut tejjel. A bika-nevelő uradalmi törzstenyészetek a különösen értékes bikaborjakat 5—6 hónapig engedik szopni, sőt a csecstől való leválasztás után még hónapokig teljes, vagy zablisztes lefőzött tejjel itatják.

A 6—12 hónapos bikaborju napi takarmánya 2—3 kg abrak, 5—6 kg széna, 5—10 kg répa, 20—30 gramm szénsavas méz és 10—15 gramm konyhasó szokott lenni. Az abrakkeverék állhat zabból, árpából, lóbabból, lenmag-, tökmag-, vagy napraforgó-pogácsából.

A bőséges táplálás később se szűnik meg. Gyors fejlődésük érdekében később is adjunk nekik 3—4 kg abrakot, 7—8 kg szénát és répat, vagy némi zöldtakarmányt.

A fejlődő bika ne legyen az istálló rabja! Legalább is tágas kifutóba bocsássuk nap-nap után, ha legelőre nem mehet. Naponta 1—2 órai jártatás még télen se maradjon el; a rendszeres mozgás ugyanis legjobb módszer a szervezet szívósságának, a jó formák (egyenés hát, jó lábszerkezet) biztosítására.

Az orrszövénybe $\frac{1}{2}$ —1 éves korban célszerű orrkarikát illeszteni.

A tengeri törése

alkalmával válasszuk ki azokat a csöveket, amelyek legjobban mutatják fajtájuknak legjellegzetesebb tulajdonságait, legjobban benőttek és legalább is két csövet termő szárról valók. Ezeket helyezük el külön a többitől, gondosan őrizzük meg s az ezekről lemorzsoltszemeket használjuk majd a jövő tavasszal vetésre. Mindazáltal a kétszövű, de a többi töveknél később érő tövekről ne szedjünk vetőmaganyagul szolgáló csöveket, nehogy mesterségesen is később érővé tegyünk ezzel a termelt fajtánkat.

Gondosan különítsük el az éretlen, zsenge tengericsöveket is és igyekezzünk ezeket feletetés útján mielőbb értékesíteni. Semmiesetre se rakjuk ezeket a száraz, egészséges csövekkel együtt a góréba, mert az egészséges tengeri is megromolhatik ettől.

A tengeri törése után azonnal vigyük haza a még nedvdus szarát és megtépve verméljük be. Ezzel igen jelentékeny mennyiségű és aránylag jó minőségű takarmányt nyerünk, amit marháink a télen szívesen fogyasztanak. Ne hagyjuk a szarát künn a földön, hol az eső áztatja és a penész lepi, mert akkor tápértéke semmivé lesz. Ne várjuk azt se, míg a tengeriszár teljesen kiszáradt, hanem végezzük a szár levágásakor azonnal a tépést, mert ilyenkor van még a szárból természetes nedveség, ami arra elegendő, hogy a megtépett szár a veremben jól befülledjen s megerjedjen. A tépett tengeriszár mesterséges nedvesítése, sósvizzel való locsolása nem ajánlatos, mert nem: hogy javítaná a takarmány minőségét, hanem — tapasztalat szerint — előmozdítja annak megpenészesését.

Borpiaci hírek

Amit a magyar szőlősgazdák oly régen vártak: a borárak emelkedését, elintézte minden borárminimálás nélkül a legutóbbi háromnapos eső pusztítása. Minden rossznak jó oldala is van, így vagyunk ezzel az esővel is. A már meggyengült, érni kezdő bogycók héja kipattant, megindult a rothadás és igen rövid idő alatt a szőlők 30—40 százaléka megsemmisült. A gondviselés azonban adott utána egy csodaszép száraz, meleg időt, a rothadás így helyenként megállott és a fűrtökben pár nap alatt annyi cukor halmozódott fel, hogy a mustok várokozásán felül magas cukortartalmuak lettek.

A tavalyi átlagos 15—17 cukorfokkal szemben ezidén majd mindenütt meghaladja a must átlagos

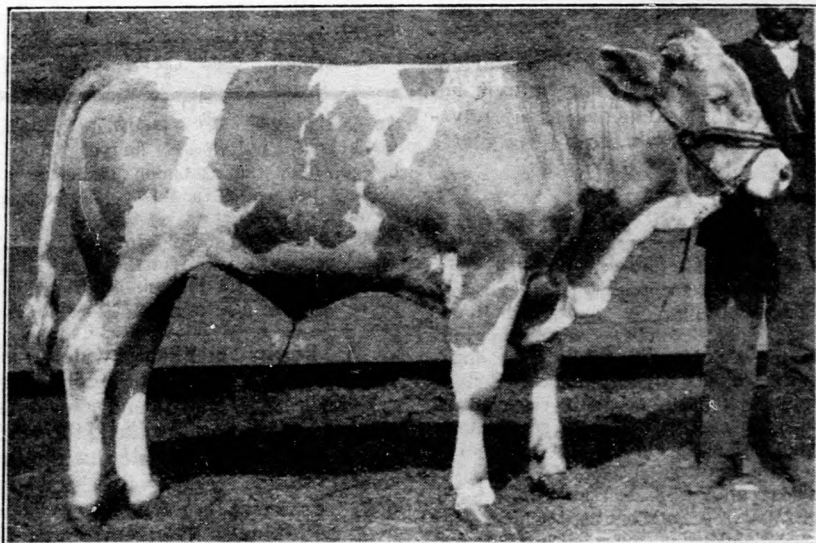
foktartalma a 20 százalékot, de vannak községek, melyek szőlőiben 28—32 cukorfokos uradalmi mustokat is szűrnek (Jászberényben, Balatonfüreden, Kistemplomtanyán, Tokajhegyalján, stb.).

A várható 15—17 szeszfoku új nehéz borokat eredeti állapotukban nem lehet kimérni, tehát azok foktartalmát le kell állítani gyengébb óborokkal, hogy a fogyasztók a megszokott középminőséget kaphassák meg. Igen nagy kereslet indult meg tehát alacsonyfoku óborok iránt és így mint örvendetes eseményt közölhetjük, hogy a 10 fokos óborok ára kistermelőknél szeszfokonként 1.7—1.8 fillérre, míg az uradalmi boroké 2—2.2 fillérre ugrott fel. Ez a nagy árszülárlás bizakodással töltheti el bortermeleinket és megszűnt az a lidércnyomás, amely hónapok óta vasmarokkal szoritotta le a borárakat. Maguk az ujbork és mustok is drágultak. A kistermelői must eddigi 0.5—0.6 filléres cukorfokára 0.8—1 fillérre, míg a nehezebb uradalmi fajmustok ára 0.9 fillérről 1.4 fillérre szülárlt. Most csak kitartásra van szükség, senki se igyekezzék kapkodva szabadulni mustjától, mert a ritka magasfoku ujborkok ára minden valószínűség szerint még további áremelkedésre számíthat.

Mint érdekességet említem meg, hogy sokhelyen leprésették a kevésbé szép csemegeszőlőt is, alacsony ármia miatt és még abból is 19—20 cukorfokos mustokat nyertek. A bortermeleők mustjaikat (tekintve a sok rothadt szőlőt) okvetlenül nyálkássák le és ugy érjessék ki, hogy jóminőségű boruk legyen. Irsai M. József

A méhesben

most már a betelelés komoly és nehéz munkájára kell gondolni. Szeptember havában a méhcsalád már megkezdi a télire való berendezkedést. E munkájában segítségére kell sietnünk,

Megfelelően táplált, arányos testalkatú bikaborju

kivált, ha a nyár hordástalan volt. Ahol az anya már 3 évesnél idősebb, ott cseréljük ki fiatal, termékeny anyával. Ahol nincs elegendő téli élelem, ezt haladéktalanul pótoljuk. Erre a célra mézes vizet vagy cukornak azonos mennyiségű vízben való oldatát használjuk fel.

Az élelmet esténként melegen, kilós adagokban adjuk. Ha az anyán méh-
tetvek vannak, fogjuk ki az anyát, tegyük egy kis drótkalitikába és óvatosan füstöljük meg egy kis dohánnyal, mire a tetvek lehullanak róla. Ezután pár percig szellőzni hagyjuk, majd visszaadjuk a családnak. A kaptár állandó tisztogatása, illetve tisztántartása a legbiztosabb mód az apró élősdiek elszaporodása ellen.

Ha a hordás megszűnt, méheinket a vándortanyáról hazaszállítjuk.

Nem elég azt tudni, hogy a méhcsaládnak a téli időre 12—14 kg. mézet kell meghagyni, hanem meg kell győződni arról is, hogy a rendes helyen van-e elraktározva. A kaptárakban levő családok téli készletét pontosan meg lehet állapítani. Kiszedjük az építményeket és elsősorban a bepecsételt kereteket vesszük számba, azután a mézzel félig telt, de egészen beépítettek. Miután egy országos méretű, mézzel teljesen meghordott és bepecsételt mézeslép egy kg. súlyú, a számitás igen könnyű. Más méretű keretek súlyát mérleg segítségével állapítjuk meg. A kasban telelő méhek téli készletének megállapítása a kas súlyán alapján történik. A közepes nagyságú, 40—50 liter ürtartalmu szalmakás sulya a méhekkel és az építményekkel együtt 4—5 kg; amennyivel a kas nehezebb, azt a súlyt már a méz adja.

Néha egyes méhcsaládok részére a téli élelmet a népesebb és gazdagabb családoktól kell elvenni. Ha erre fő-
lős mézünk nem volna, etetni meg már késő lenne, akkor egyesíteni kell a szűkölködő, el nem látott családokat.

Az etetés nagy adagokban történjen, de egyszerre csak annyit adjunk, amennyit a méhek az éj folyamán el tudnak raktározni. Az etetés alatt a rönnyilást szűkítjük.

Apró jótanácsok

A gyümölcsfák törzsére kötött molyfogó köteleket szeptember havában már utoljára cseréljük. A most felkötendő szalmakötelet december végéig hagyjuk a fa törzsén, hogy a telelésre behuzódott rovarokkal együtt annak idején el-
éssük. A kórtefák ágait rendszerint rázogassuk meg és a lehulló rügylikasztó orrmányost a fa alá terített ponyváról összegyűjtve pusztítsuk el. A gyümölcs leszedése után célszerű az összes gyümölcsfákat 1 százalékos bordói lével vagy híg mészkénlével megpermetezni. Ha még az ősszel gyümölcsfákat akarunk ültetni, akkor mielőbb ássuk meg gödrüket.

ALFÖLDI LEVELEK

Hódmezővásárhely, szeptember hó.

A csattogóvirágos Barcsi-réten járunk. Vásárhelyhez tartozik ugyan a rét, de jó messze van Tüfarok mellett a Tiszahajlásban. Török bácsit keresünk, a „viziembört“. Leszállunk az autóról és úgy negyven-ötven lépésnyire meg is találjuk kunyhóját.

Illó tisztességgel fogad bennünket Török Imre bácsa, nem kérdezi miért jöttünk, hanem elemőzsiát rak elénk, még pedig nem közönségeset, Tiszavízben főtt igazi halpaprikást.

— Tessenek, ha jól esik.

Hát nekünk jól esett. Csodálatos ízű a Tiszavízben főtt hal. Összeragad tőle az ember szája. Miután borrel elegyített Tiszavízzel leöblítettük a halat, tovább vonultunk az ebédlő fűzőnkéntől az árnyékba.

Beszélgetni kezdtünk...

Talpraesett ember az öreg Török Imre. Értelmes, világos, józan. És született előadóművész. Mész:

— Hát bizony nekem már a szép-
apám is tiszaháti embőr volt. A nagy-
atyám vizimolnár volt itt ni, a Fok-
nál, a tulsó oldalon. Nem is került
olyan legény a Tisza mentén, mint
megboldogult öki gyelme. Egyszer
tudom, riva jött hozzánk Olasz Mi-
hály, hogy vadonatúj kivájt tölgyfa-
csónakját ellopták.

— Hogy jönnél el Pétör, — kérleli
nagyatyámat — vélem csónak-ke-
resni.

Tudta Olasz Mihály, hogy nagy-
atyámat nem bántják „szóbeli“ em-
berek a zombékos Tiszapart bujdo-
sói. Huzakodott is nagyatyám, hogy
nem megy, mert „kényős“ dolog az
ilyen, de azért mégis nyakába akasz-
totta puskáját, meg a tarisznyáját,
oszt csónakba szálltak. Ugy Dorozs-
ma táján a fehértói kicsapónál kika-
rótak Tett helyen vagyunk.

— Ehen a csónak! — kurjantja el
magát Olasz Mihály. — Ez az. Ezer
közül is ez az!

— Nono, csak csendesebben, Mi-

hály, ha haza akarsz érni, amint
vagy. Gyere utánam.

Befordultak a „Lebuki“ csárdába.
— Meritsen meg két itcét, — ren-
delkezik nagyatyám.

Mihály körülnézett. Tüzesszemű,
duhaj pusztafiak püsmogtak, kur-
rogtak, hajcihöztek, melyik milyen
kedvében volt.

— Hallod, Pétör, tágasabb lenne
odakünn, — riadozik Olasz Mihály.
De még ki se koccantotta foga közül
a szót, elébök áll egy sötéttekintetű
marcona fokosos ember.

— Hát miféle emberek kendtek?
— mordul rájuk.

— Olyanok, mint kendtek, —
mondja nagyatyám.

— Hát akkor huzzunk ujjat.

Erre felkelnek, összeakaszkodnak
és a rengeteg nagy ember már át is
esik nagyatyám vállán. Már jó éj-
félre járt az idő, mikorra a hetedik
embert ujjalta le. Mert, mondom,
olyan keménykötésű ember volt Tö-
rök nagyatyám, hogyha valakit za-
tyulán vágott, annak álom kelt a fe-
jébe; meg aztán elfutta a port a
földről. Hanem azután imiggy szólt a
futó emberekhez:

— Hallják kendtek, Körvtélyesből
valaki eloldott egy új tölgyfacsóna-
kot. Ki hozta el, melyötök?

— Én, — szólt az egyik marcona
ember.

— No, ha elhoztad, kösd oda vissza,
ahonnan eloldtad.

— Hát jó, én visszakötöm, csak
hagyná kend még nálam egy negyed
holdfordulatig.

— Jól van.

— Add a kezed, magyar ember
vagy, egy hét mulva ott legyen a
csónak. És ott is volt.

— Ilyen ember volt a betyár. Ná-
luk csak nagyatyám, ha volt különb.
Szerették is a betyárok. Nyeggetté
is a vármegye, de hiába. Magyar
embőr volt, hát a magyar embőrrrel
tartott.

SZÁMADÓ ERNŐ

Az őszi ültetés előtt a gödröket 3—4 hé-
tig kiásva, nyitva kell hagyni, hogy a
levegő, nap, eső szabadon járhassa. A
gödör kiásásánál a felső, jobbminőségű
termőtalaj-réteget az egyik oldalra, az
alsót külön a másik oldalra dobjuk. Az
ültetésnél majd a kétféle földet egy hasz-
náljuk fel, hogy a jobbminőségű a gyöke-
rekre és ezek alá, a rosszabb pedig ezek
fölé jusson.

A korán megkeményedett ká-
posztafej esős és meleg időben fel-
repedezik. Ezért az ilyen jó lesz mi-
előbb kiszedni vagy pedig két kezünk-
kel megmarkolva fölfelé huzni any-
nyira, hogy gyökerei elszakadja-
nak, de azért a gyengébb gyökerei
megmaradjanak. Ilyenképpen nem tud
a gyökérzetével bőven táplálkozni és
így nem fog felrepedni.

A petrezselyem kiszedésével ne siessünk,
mert tudvalevő, hogy úgy ez, mint a
sárgarépa az ősz folyamán még erősen
fejlődik. A petrezselyem bírja a hideget,
ugy, hogy a földben is kitelelhet, ha a
földet töve köré kissé felhantoljuk. Ki-
szedésénél arra ügyeljünk, hogy a gyökér
meg ne szakadjon. Ezért a sorok mentén
mély barázdát ássunk és ebbe forgassuk
be a gyökereket.

A szilvából lekvárt szoktak főzni, vagy
megaszálják. Eredeti konzerválási mód-
szert gyakorlatnak a Felvidék egyes he-
lyein. Összel a szénaboglyát egy-egy na-
gyobb szilvafa mellé rakják össze, ug-
y, hogy a fa néhány ága a rajtuk esü-
ngő szilvakkal együtt a széna közé kerül.
Mikor azután a széna feletetése folyik,
a szilvaszemek olyan telten, frissen és ham-
vasan kerülnek elő, mint ahogyan beta-
kartuk őket.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

A betegszoba fertőtlenítése

Ha a család valamelyik tagja fertőző betegségbe esik, a gondos ápolás mellett nem kevesebb gondot kell fordítani arra is, hogy a betegséget más el ne kapja. A fertőző beteg épen azért, a lehetőség szerint, teljesen el kell különíteni s aki ápolja, ügyeljen arra, hogy a betegségek okozó csirákát a házban szét ne hordja. A beteg által használt evőeszközöket ne mossuk együtt a többi edénnyel s fehérneműjét, ágyneműjét mosás előtt legalább két órán át áztassuk fertőtlenítő oldatban (1 gramm szublimátasztillát feloldunk 1 liter folyó- vagy esővizben).

A beteg felgyógyulása után aztán a szoba falait, padlóját és butorait fertőtleníteni kell. Meszelt falakat frissen készített, erős mésztejjel meszelünk be, még pedig kétszer egymásután, nem várva be, míg az első meszelés beszárad. Enyves festékekkel festett falakat szublimát- vagy lizofom-oldattal (utóbbiból 20—30 gr. szükséges egy liter vízre) nedvesítünk be, úgy hogy valamilyen fecskendővel felülről lefelé, majd vízszintes irányban bespricceljük, ügyelve arra, hogy a megnedvesítés egyenletes legyen és ne maradjanak ki száraz foltok. Olajfestékekkel, csempével bevont falakat egyszerűen lemossuk a fertőtlenítővel. A mennyezet fertőtlenítése nem szükséges. Az ajtókat, ablakfélfákat ugyancsak fertőtlenítő folyadékba mártott és kicsavart ruhával alaposan megtöröljük.

A földes, tapaszott padlót mésztejjel vastagon be kell kenni. Pár órai állás után aztán a meszet 2—3 centiméter vastag földréteggel együtt lekaparjuk és friss földdel újra betapasztjuk. A puhafapadló réseit gondosan kikaparjuk, majd forró luggal felsuroljuk. Beeresztett keményfapadlót krezolszappanoldattal nedvesítjük be, két órai állás után, forró szódásvízzel felmossuk és ha megszáradt, újból beeresztjük.

A butorok farészzeit a fertőtlenítő oldattal benedvesítjük, a kárpitozottakat pedig ugyanazzal jól lekeféljük és lehetőleg napon szárítjuk meg.

A szalmaszakot, paplant, párnát, dunmát (melyekről a huzatot lehuzzuk) ugyancsak fertőtlenítő oldattal keféljük át és a szalmaszák szalmáját elégetjük.

Ételreceptek

Habart leves. Borjúcsontokból zöldséggel levest főzünk, egy fél citrom levét és héját, egy marék rizst is belefőzünk, tálalás előtt áttörjük a zöldséggel együtt, aztán tojásssárgájával, vajjal, tejjel behabarjuk és koktérra vágott pirított zsemlyét adunk hozzá.

Tököfélék tejfölösen, piritva. A megtisztított tököt hosszú, egyforma szeletekre vágjuk és jól besózzuk, negyedórán állni hagyjuk. Aztán feltesszük

Ujszerű női torna

sós vízben főni, vigyázva, hogy szét ne főjön. Az edényből kiemelve, hűlni hagyjuk, majd tálba rakva, soronként tejjel lelocsoljuk, a tetejét zsemlyemorzssával behintjük, olvasztott vajjal becsipegetjük és félóránig sütőben sütjük.

Tojáslepény. 3 tojás fehérjéből kemény habot verünk, belekeverünk lassan 2 tojás sárgáját, 2 deka langyos, felolvasztott vajjal, 1 tejes kanál lisztet, kevés sót. Egy kis tepsi kikenünk zsírral, meghintjük lisztel és a keveréket beleöntve, lassu tűznél megsütjük. Nyújtódeszkán koktérra vágva adjuk az asztalra.

PÁSZTORTÜZ

Szüret a szegedi homokon

A jó Isten megáldotta ismét a mi gyönyörű magyar ősziünket, legalább itt a termésektől ékes szegedi homokon.

A szőlő-, a bor-szüret egymagában a legkedvesebb, nevezetes nagy ünnepi alkalom itt, Szegeden, a szegedi homokon pedig most ötféle áldásnak a szüretjéből van részem. A szegedi tanynaság homokján nemcsak a szőlőtenyésztés, a borszürés az elsőrendű, a nemes gyümölcsstermelésnek is kincses földje a szegedi homok. Az almafajtái kiváltképen első. Itt a szőlőszürettel egyidejűleg szokták leszedni az almát, tehát a nemes almák szüretelése is most folyik.

Az idei hosszú hév nyár korán beérlette a kukoricát is, s midőn az aranyként agyogó, olasz törként nyulánk, kecses florentini tengericsőt töröm, fosztom és hajintom a sorok között széjjel szórt garmadába, a tengeriszüretelésnek szépségeit, gazdagságát is élvezem a lankasztó napütésben. Am, a krumpliszüret sem utolsóbb. A felvidéki ősznek ez az egyedüli vidám szüretje. Itt az alföldi homokon is bizávt — tereferés vidám — szüreti alkalomnak számít az óriás herkulesi remek burgonyának kiemelése és részvétele a hűsége homokból.

Görög- és sárgadinnyét márcsak a böngészők tarlózgatnak, a dinnyének az igazi szüretje lejárában elmúlt. A híres szegedi paprikára fekszik rá most sok szorgos kéz. A paprikaföldek zöldjéből piros ékszerékként, mint ázsiai lányok, menyecskék drágamivű fülönfüggői hímálóznak, ragyognak az érett, piros paprikacsövek tizezei. A szüretjük szintén elkezdődött... A kaszálón végigterítve, leszedik előbb; majd gyönyörű füzérekbe fűzik az illatozó csöveket. Úgyes kéz kell ehhez, mert minden füzérnek egyenletesnek kell lenni! Mint a csillag sugárai hegyeskednek kifelé és ágazon az összefűzött paprikacsövek, s hogy még szikadjanak, ágakra fektetett rudra aggatják a ragyogó, rubintpiros paprikakoszorukat. E drága ékszeri a földnek, messzent elpiroslanak, s pengőkkel, édesillatokkal betöltik, beragyogják a boldogon szüretelő, vidám szegedi tanyaudvart... A jó Isten megáldotta az idén a homokot.

MÓRICZ PÁL

A szombathelyi téli gazdasági iskola szereplése az ünnepi héten

A közelmúltban tartotta meg a Dunántul egyik legnagyobb kulturközpontja, a hajdanában annyira élénk, de megcsönkítetttségünk miatt szomorú nyugalomra ítelt Szombathely városa a maga ünnepi hetét. Az ünnepség sikerének emelésében tevékenyen részt vett az ottani m. kir. téli gazdasági iskola vezetősége és ifjúsága. A Vas megyei Gazdasági Egyesület által rendezett gazdanap programjába bekapcsolódván az iskola tanulói és aranykalászos gazdái, majdnem teljes számban résztvettek úgy az Egyesület rendkívüli közgyűlésén, mint a Felső-dunántul Gazdatiszti Kör vándorgyűlésén. Testületileg tekintették meg az ünnepi hét valamennyi kiállítását. Megkoszorúzták az ujonnan felállított ereklyés országzászlót és a végzett tanulók Aranykalászos Gazdaköre a Szombathelyen működő háztartási gazdasági vándortanfolyam növénydekeivel közösen önképzőkori gyűlést tartottak, amelyen nagy tetszéssel fogadott előadások, szavalatok és szórakoztató műsorokkal nyerték el az ifjúság ügyei iránt érdeklődők tetszését.

A téli gazdasági iskola és a vele kapcsolatos háztartási tanfolyam pompás kiállításban mutatkozott be. A téli gazdasági iskola sokirányú működését, az elért eredményeket és az ezzel járó fáradságos munkát képekben, modellekben, művészi grafikonokban és eredményesen tanító szemléltető készítményekben bemutató gyűjteményes kiállítás épen úgy megragadta a szemlélőt, mint a háztartási tanfolyamok során készült kézimunkák és gyümölcskonzervekből összeállított pompás gyűjtemény.

H I R E K

Gyere velem kis tanyámba...

Gyere velem kis tanyámba
Rózsásajku lányka,
Kesely lovam ringó hátán
Viszlek a pusztára.
Vadvirágok köszöntenek
Hajbókolva téged,
Ó, mily szép vagy, elzengi a
Kis pacsirtaének...

Ha ráhull a nyári alkony
Árnyas kis tanyámra,
Lepihensz a zagosmenta,
Puha nyoszolyádra...
Szívembe hull édes orcád
Álom-mosolygása,
Behintelek vadvirággal
Hajnalhasadásra...

Lecsókolom szép szemedről
A hófehér álmod,
Ellesik a vadgalambok
Édes kacagásod.
Mosdóvized gyöngyharmat lesz,
A szappanod rózsza,
Törölköződ aranyhajnal
Égő, biborcsókja...

TAOR ISTVÁN (Csepel).

Szerelmes legény nótája

Egy leánynak rabja lettem,
Szép szívéért megszerettem,
Kék a szeme, szőke haja,
Azért lettem én a rabja.

Szőke leány, ékes szíved
Oda ne add, ne senkinek,
Mert ha szíved másnak adod,
Árva szívem megszakaszkod...

ILA SÁNDOR (Felsőmocsolád).

Ibolyakék szemeidet...

Ibolyakék szemeidet
Ugy szeretem nézni,
Szőke hajad simogatni,
Forró csókot kérni.
Alkonyatkor rózsaszínű
Felhők hogyha járnak:
A vágyaim, sóhajtásim
Csak Tehozzád szállnak...

Az éjszaka csillagait
Százszor megolvasom,
Azt keresem, hogy a Tied
Melyik... Kisangyalom.
Sirva kérem a jó Istent,
Hogy az le ne hulljon,
Inkább a Te szőke fejed
Keblemre boruljon...

Ifj. KAPORNAKY GYULA
(Szomoróc)

Országzászlót avatott a három-
nyelvű Magyarcsanád. A trianoni
határszélen fekvő Magyarcsanád köz-
ség, melynek lakosai harmadrészben
románok és harmadrészben szerbek,

szeptember hó 16-án lélekemelő ün-
nepség keretében avatta fel ereklyés
Országzászlóját. Az ünnepségen, ame-
lyen testvéri együttérzésben vettek
rész magyarok, románok és szerbek,
Fáy István főispán, Héjj Imre dr. or-
szággyűlési képviselő, Urmánczy Nán-
dor országos elnök, Irlanda Dezső ref.
lelkész és Nagy Gyula főszolgabíró
mondtak beszédet.

A miniszterek ajándéka a pannonhalmi
főmonostor számára. Annak a vendéglá-
tásnak emlékére, amelyben a magyar kor-
mány elnökének és tagjainak részük volt,
amidőn a közelmúltban Pannonhalmán
tartottak többnapos minisztertanácsot, a
miniszterek egy régi perzsaszőnyeggel ke-
veskedtek a bencés anyamonostor pannon-
halmi székesegyházának főoltára számára.

Vasuti kedvezmények a katolikus
nagygyűlésre. A szeptember hó 23-án
kezdődő katolikus nagygyűlésre 60,
illetőleg 50 százalékos kedvezményes
utazást biztosított az Actio Catholica
elnöksége. Szeptember 23-án külön-
vonatokkal hozza Budapestre a HÉV
az ünnepség résztvevőit. Az ország
különböző részzeiről már eddig is sok-
százan jelentették be részvételüket. A
jubiláris katolikus nagygyűlés kettős-
kereszt jelvényét a központi irodában
(IV., Ferenciek-tere 7.) lehet igény-
elni.

Egy pilótanélküli repülőgép súlyos ka-
tasztrófát okozott. A kottowitzi (Lengyel-
ország) repülőtéren szeptember hó 12-én
egy repülőgép, amelynek motorját indu-
lásra feleltették, hirtelen, ismeretlen
okokból, pilóta nélkül mozgásba jött és
belerohant egy nagyobb nézőtömegbe. A
gép szárnyal négy embert elkapott és
földhözvágva súlyosan megsebesítették.
A sérülteket azonnal kórházba szállították,
ahol egy ember, kevésse utóbb, belehalt
súlyos seibe.

„Lajta“ komondor,

a szeptember hó 16-án Budapesten ren-
delt kutyakiállítás legszebb példánya.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen
tisztelt Előfizetőinket, akiknek elő-
fizetése szeptember hó 30-án lejár,
hogy a csatolt befizetési lap fel-
használásával az előfizetési díjat
sziveskedjenek beküldeni, nehogy a
lap küldésében fennakadás áll-
jon be.

ELŐFIZETÉSI DIJAINK:

Negyedévre	1 P
Félévre	2 P
Egész évre	4 P

Mutatványszámot levelezőlapké-
resre készséggel indítunk.

A VASÁRNAP kiadóhivatala,
Budapest, V., Báthory-utca 24.

10.000 pengőt adnak a bankok a
Rákóczi-szobor javára. A Takaré-
pénztárak és Bankok Egyesületének
végrehajtó bizottsága szeptember hó
13-án Weiss Fülöp elnökletével tar-
tott ülésén elhatározta, hogy a TÉBE
kötelékébe tartozó fővárosi pénztár-
zetek a Rákóczi-szobor költségeihez
10.000 pengővel járulnak hozzá.

Kitüntetett mezőgazdasági cseléd. A
földművelésügyi miniszter hűségese és szor-
galmas munkásságáért dícsérő oklevéllel
tüntette ki és pénzjutalomban részesítette
Tabak István uradalmi cselédet, aki több,
mint hatvan esztendőig állott Bezerédj
Pál özvegye alkalmazásában. A kitün-
tetettnek a miniszteri elismerést Szongott
Edvin főszolgabíró adta át.

Súlyos valutarejtegetéssel vádol-
nak egy székesfehérvári állatkeres-
kedőt. A budapesti királyi ügyészség
valutakirendeltsége előzetes letartó-
ztatásba helyezte Arnstein Sándor szé-
kesfehérvári állatexportőrt. A dus-
gazdard Arnstein Sándor egyike a leg-
ismertebb marhakereskedőknek. Az
ügyészségi nyomozás során az a
gyanú merült fel, hogy Arnstein
Sándor, aki az utóbbi időben rengeteg
szarvasmarhát szállított Olaszország-
ba, az exportvaluta beszolgáltatása
körüli szabálytalanul járt el és közel
ötmillió lírát nem adott át a Nemzeti
Banknak, holott erre a devizarendelet
kötelezi. Arnstein Sándort ezért a va-
lutakirendeltség kiküldött detektívjei
Budapestre hozták és itt az ügyészség
letartóztatta. A valutakirendeltségen
folyik a nyomozás, tovább tartanak a
kihallgatások, de előreláthatólag na-
pokig tart, amíg a nagyszabású va-
lutaügy minden részletét tisztázzák.

Huszonkét ujsa volt egy csecsemőnek.
Papdi László keleblai földműves felesé-
gének fia született a napokban. A gyer-
mek huszonkét ujjal jött a világra. A
csecsemőnek öt-öt ujsa szabályszerű
csont- és izomrendszerrel nőtt, kisujjai
mellett pedig egy-egy, töcsontok nélküli
korcsujj figyegett. A csecsemő felesleges
ujjait műtét útján eltávolították.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Hivatalos termésjelentés

A földművelésügyi miniszter szeptember hó 15-én tette közzé legújabb termésjelentését, amely beszámol arról, hogy a tengerivei bevetett terület az idén 1,973,841 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként országos átlagban 10.99 mm, összesen 21,694.703 mm szemes tengeri várható. Folyó évi tengeritermésünk 3,601,514 mm-val több a tavalyinál.

A burgonyával bevetett terület a folyó évben 508,372 kat. hold. Ezen a területen összesen 24,213,292 mm burgonyatermés várható. Folyó évi burgonyatermésünk 5,656,747 mm-val több a tavalyinál.

A cukorrépa vetésterülete a folyó évben 78,043 kat. hold. Ezen a területen összesen 9,469,561 mm cukorrépa-termés várható. Folyó évi várható cukorrépa-termésünk 26,975 mm-val több a tavalyinál.

Megengedik a malmoknak, hogy a gazdák búzáját feldolgozhassák.

Az őrlési forgalom és adózás szabályozásáról szóló rendelet idén előírta, hogy a kereskedelmi és vámörlesztést végző malmok vámörlesztés esetén nem vállalhatják a gazdák saját búzájának feldolgozását, hanem a behozott gabonamennyiségeket csak becserélhetik lisztre. Egyes vidékeken a gazdák ragaszkodtak ahhoz, hogy saját búzájukat őröljék ki a malmok, ami sok kellemetlenséget okozott a molnároknak. Az érdekeltségek a kormánytól kérték ennek a rendelkezésnek hatályon kívül helyezését. A pénzügyminiszter a napokban körrendeletben közölte az illetékes pénzügyigazgatóságokkal, hogy megfelelő feltételek fennforgásakor megengedi vámörlesztés esetén a gazdák búzájának feldolgozását és nem ragaszkodik a cserérőléshez.

Mennyit vonnak le a 80 kilónál kisebb faj-sulyu buza minimális árából?

A Futura az exportbuzavásárlásokkal kapcsolatban megállapította a hektolitersúly szerinti levonásokat a 80 kilónál könnyebb súlyú búzákat árából. A 79.5 kilós búzánál $\frac{1}{2}$, a 79 kilós búzánál 1, a 78.5 kilós búzánál 2, a 77.5 kilós búzánál 2.5 százalékot vonnak le. További levonásnak van helye, ha a buza rostátalan, hibás és 2 százaléknál több idegen anyagot tartalmaz.

Jó hangszeren játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú, igazán olcsón Keményi országos híru hangszertelepen vásárolhat: Budapest, VI./15., Király-utca 58—60. Kérjen díjmentes 51. számú árjegyzéket, abból választhat.

Rendőr-kutya-betanítás

A kutya megtámadja a „betörőt”, akit vastag, párnázott ruha véd a harapás ellen

Háztartási tanfolyam záróvizsgálója Szombathelyen. Szeptember hó 16-án, vasárnap zajlott le a szombathelyi téli gazdasági iskolában a földművelésügyi minisztérium fennhatósága alatt álló háztartási gazdasági vándortanfolyam záróvizsgálója, Szenteh Dezső ny. mezőgazdasági szakiskolai igazgató elnöke alatt. A tanfolyamon 26 hallgató vett részt és a jól sikerült vizsgán beszámolt a hat hét alatt elsajátított elméleti ismeretekről. Ugyanakkor kiállítás keretében mutatták be a tanfolyam tartama alatt készített ruhaféléket, kézimunkákat, befőtteket, gyümölcsajtokat, lekvárokat és a kiállításra készített különböző tézstaneműket. A tanfolyam vezetője, illetőleg tanárai voltak: Harsányi Lujza dr., Vajda Györgyi és Gruber István dr. orvos.

Arany- és ezüstpénzek ára

1934 szeptember hó 18-án.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 29 fillér; kétkoronás 58 fillér; ötkoronás 1 pengő 52 fillér; régi egyforintos 77 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 33 pengő 20 fillér; 10 koronás 16 pengő; Napoleon-arany 32.30—32.20 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 3 pengő.

Szinarany kilogrammja 5540 pengő.

Szinezüst kilogrammja 74 pengő.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Hol kaphatok olyan Magyarország-térképet, amelyen a megyehatárokon kívül még a megyei utak is fel vannak tüntetve és mennyiért? (N. M., Török-szentmiklós). — **Felelet:** Kapható kiadóhivatalunkban 8 pengő és 20 fillér előzetes beküldése mellett.

Kérdés: Hol kapható és mennyiért Rákosi Viktor: „Elnémult haragok” című regényének színváltatózata? (Ifj. Cs. I., Mány). — **Felelet:** Teljesen kifogyott és így már évek óta nem kapható.

Kérdés: Hol kaphatok asztalosiparval foglalkozó szakkönyvet és mennyiért? (Ó. K., Magyarszombatja). — **Felelet:** Magyar nyelven csak két munka jelent meg, még pedig: Pilisi: „A műasztalosság néhány művelete”. Ára 2.80 pengő és Resvoszky: „Az asztalos költségvetésana”. Ára 1 pengő. Mindkettő kapható kiadóhivatalunkban az ár, valamint 20 fillér portóköltség előzetes beküldése mellett.

Kérdés: 1. Hányas számú előfizetője vagyok a „Vasárnapnak”? 2. Tanácskérő levelet hová kell küldeni? 3. Küldhet-e a „Vasárnap” előfizetője a lapba hirdetést? (P. J., Zalaistvánd). — **Felelet:** 1. 6170. számú. 2. A lap szerkesztőségébe: V., Báthory-u. 24. 3. Igen, az „Eladnék-Vennék” rovatba ingyen.

Kérdés: 1. Milyenek a méretei a Magyar Országos Méhészeti Egyesület által elfogadott és az országban leginkább elterjedt kaptáraknak? 2. Milyen szakmunka foglalkozik a magyar méhészetrel és kaptárformákkal részletesen, mi az áruk és hol kaphatók? (G. E., Piacenza, Olaszország). — **Felelet:** 1. A méhészeti egyesület által elfogadott méretű és leggyakrabban használt kaptárfajták a következők: „Országos Kiskaptár” és a „Hunor” nevű kaptár. Az első mérete: 25×16.5 hátul nyitható, 4 soros, ebből 2 fészek és 2 méhür. Stabil kaptár. A másik mérete: 40×25. Itt a 40-es függőleges, míg a 25-ös vízszintes, két részre oszlo. A felső méhür, míg az alsó, a méhfészek. A kettőt egymástól úgynevezett „Hammermann-féle rács” választja el. Egyaránt használható stabil és vándorló kaptárnak. Ezeket kívül nagyon elterjedt az úgynevezett „Boconádi-féle kaptár”, amelynek mérete: 40×33.5. Mindkét módon használható, akár a „Hunor” kaptár. 2. Ajánljuk Ignác Sándor: „Méhészet”, valamint Héjas Endre: „Sikeres méhészkedés” című szakmunkáit Az első ára 4, az utóbbi 8 pengő. Ehhez járul még egész természetesen az olaszországi portóköltség. A könyvek lapunk kiadóhivatalában is kaphatók.

Kérdés: 1. Mikor fog megjelenni és mennyibe fog kerülni a „Magyar Anyák Naptára” című 1935. évi kötet? 2. Hol van a „Telex” című folyóirat kiadóhivatala? (Ifj. Sz. F. Gy.). — **Felelet:** 1. Ez évben már megjelent. Ára 80 fillér. Kapható a Stefánia Szövetségnél, Budapest, VIII., Vas-u. 8—10. 2. Budapest, V., Lipót-körút 17., II. emelet 11.

Kérdés: 625,000 korona értékű kényszerkölcsön kötvényem van. Hogyan és mennyiért értékesíthetem, vagy részesülhetek-e utána segélyben? (B. A., Pusztamérges). — **Felelet:** Segélyben nem részesülhet. Értéke körülbelül 14—15 pengő tesz ki. Ha el akarja adni, úgy ajánlja fel a lapunkban hirdető Barna Bank-nak.

Borszivattyuk
Bortömlők

Cifka József

Pincegazdasági cikkek

A bor kezeléséhez és forgalombahozatalához szükséges összes anyagok és eszközök. BUDAPEST, V., Vilmos császár-ut 48. Telefon 22—8—92.

Kérdés: Szeretném a sebesülési hádi-érmet megszerezni, hová kell fordulnom és milyen okmányok szükségesek? (R. L. Mád). — **Felelet:** Forduljon kérszével az illetékes vegyesdandárparancsnoksághoz és kérvényéhez csatolja a sebesüléscről szóló orvosi bizonyítványt, ha ez nincs, úgy egy szemtanúkkal aláíratott igazolványt. Legjobb azonban mindkettőt csatolni, amennyiben ez lehetséges.

Kérdés: Mennyi táppénz illeti meg azt a mezőgazdasági eselédet, aki 23 napig munkaképtelenné vált baleset következtében és a heti munkakeresete 25.40 pengő lesz ki? (Pontos előfizető). — **Felelet:** A mezőgazdasági eselédnek gazdája egy-negyed évig köteles minden járandóságát levonás nélkül kifizetni baleset esetén, ha azonban a betegség tovább tart, úgy gazdájával szemben további követeléssel nem léphet fel. A „Gazdasági Munkáspénztár” viszont a munkaadónak naponként 1.20 pengőt térít meg a fenti kötelezettség fejében.

Kérdés: 1. Az egyik kaptár méhemnél, az anya által rakott peték nem fejlődnek, olyanok, mint az első napon. Mi ennek az oka és mit kell tennem? 2. Rak-e petét párosodás előtt a méhkirályné? 3. Hogyan kell a kasból a méheket kiszedni és egy kaptárba áttenni? 4. Milyen könyv ajánlatos kezdő méhészeknek és mi az ára? (3637. sz. előfizető). — **Felelet:** 1. Ha a flasítás nem beteg, akkor talán a raj gyenge s így nem tudja azt kellőleg táplálni. Nincs azonban kizárva, hogy beteg a flasítás és ezt Ön nem veszi észre. Küldjön be egy lépet a gödöllői m. kir. méhészeti laboratóriumnak; ott megfelelő eszközökkel pontosan megállapítják a baj okát. 2. Igen; ezekből herék lesznek. 3. A leszedést úgy szokták eszközölni, hogy néhány deka salétromot feloldanak vízben, ebbe bemártanak egy jó tenyérynai rongyot. Ha a rongy megszáradt, ezt ládába teszik, egy előre rostaszövetből elkészített tölcser alá és itt a salétromos rongyot meggyújtják. A füsttől a méhek leszédülnek és behullanak a ládába. A rostaszövet-tölcser, természetesen nem engedi őket az égő rongyra hullani, a leszedült méheket azután mielőbb át kell helyezni egy lépekkal felszerelt kaptárba, hol rövid időn belül magukhoz térnek. 4. Igen jó méhészeti könyv Ignác Sándor: „Méhészet” című munkája. Ára 4.20 pengő. Kapható kiadói hivatalunkban az ár előzetes beküldése mellett.

Kérdés: 1. Hol értékesíthetném legjobban a szárított vargányt? 2. Hány fogtechnikus van Budapesten állás nélkül? 3. Hol vannak Budapesten fogtechnikai laboratóriumok? — **Felelet:** 1. Szárított vargányt legjobban értékesítheti a környékükön lévő bármely városi csemegekereskedésben; ha nagy mennyiség felett rendelkezik, úgy próbálja meg megvételre közvetlenül felajánlani a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási és Értékesítő szövetkezetének (Budapest, IX., Mester-u. 15—17.), vagy a Hangya Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetnek (Budapest, IX., Közraktár-u. 34. sz.). 2. A nyilván tartási kataszter szerint 288. 3. Címek: Gráf fogtechnikai laboratórium, Váci-u. 6.; Horváth István, VII., Király-u. 3.; Práger Kálmán, VII., István-u. 7.; Petrovits Géza, IV., Hajó-u. 8. Amennyiben részletes felvilágosítást óhajt, úgy forduljon a Budapest Székesfővárosi Fogtechnikus Ipartestülethez, VI., Király-utca 26.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. J. Hács. Kérjük, közölje velünk, hogy fatermelő cég alatt mit ért: fakereskedőt, erdőtulajdonost vagy fakitermelőt (asztalosárú) vállalatot, mert csak ebben az esetben tudjuk megadni a kért címeiket. — **M. F. Alberti-Irsa.** A „Vadvirágból köttem csokrot” című megírt a mértéket; amint ismét sor kerül Önre, közöljük. — **F. A. Dévaványa.** Közlünk belőlük. — **D. L. Clotten.** Az Igazgató Ur megkapta a leveleket és válaszolt is reájuk. Legutóbb beküldött cikkét nem használhatjuk.

T R É F Á K

Grün és a betörő

Grünné elbeszéli barátainak, hogy az elmúlt éjszaka lakásukon betörők jártak, akiket a férje hűvösen fogadott.

— Hogyan érti ezt, kedvesem? — kérdezik tőle.

— Olyan hűvösen fogadta őket, hogy a foga is vacogott belé.

A papucshős

Sovánska ur, a nagy papucshős, este hazajön az üzletből és megkérdezi a cselédjét:

— Mondja, Mari, mit csinál a nagy-sága?

— Öltözködik, — feleli Mari — aztán színházba megy.

Sovánska ur gondolkodik egy kicsit, aztán tovább érdeklődik:

— Nem tudja, velem megyek én is?

A kemény ceruza

Kohn bemegy a papirkereskedésbe és ceruzát kér.

— Kemény legyen, vagy puha? — kérdi a segéd.

— Kemény, — mondja Kohn — felszólító levelet akarok vele írni.

A temetőben

Egy kereskedő elmegy egy temetésre. Egyszerre csak hozzálép egy ur és megkérdezi tőle:

— Boocsánat, uram, ön is a gyászolókhoz tartozik?

— De még mennyire, — feleli sóhajtván a kereskedő — nekem a holttest ötszáz pengővel maradt adós.

Régi tőzsdések, ha találkoznak

Két jóbarát, akik valamikor jólkereső tőzsdések voltak, de lecsusztak, találkozik az utcán.

— Na, mi van veled? — kérdi az egyik.

— Fakereskedő vagyok, — mondja a másik.

— Fakereskedő?

— Igen. Gyufát árulok az utcán.

Ajándék
szomszédodnak is a
VASÁRNAP-ot!

Az óra és az órás

Egy ur bemegy az óráshoz, elmondja, hogy rosszul jár a faliorája és kéri az órást, hogy vitesse el és javítsa meg.

Az óra néhány nap múlva hazakerül, de egyáltalán nem jár. Az ur dühösen beállit az óráshoz és így szól:

— Mit csinált, maga pancser? Azelőtt legalább rosszul járt az óra, de most sehogyse jár. Maga egészen elrontotta!

— Én elrontottam? — tiltakozik az órás — úgy éljek, hogy hozzá se nyul-tam.

REJTVÉNYEK

1. Pontrejtvény.

. a . y . n . z . r . t . m . V . s . r .
. a . o .

(Beküldte ifj. Németh Boldizsár, Mihály-fárad.)

2. Szórejtvény.

JYNYVS nem kicsi

(Beküldte Csapai Mihály Csongrádról.)

3. Szórejtvény.

nagy Jancsi légy KA

(Beküldte Sziklay Ede Bozsokról.)

4. Szórejtvény.

Szeptember   é
Október   é
November   é

(Beküldte ifj. Vörös József Püspökszent-erzsébetről.)

5. Szórejtvény.

KEDD KED KE K

(Beküldte Szücs János Perekről.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, a 41-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 35-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Iparos.** 2. Pontrejtvény: **Vasárnapijogó.** 3. Szórejtvény: **Felkösöntő.** 4. Szórejtvény: **Kiadóhivatal.** 5. Szórejtvény: **Szarvasmarha.**

Megfejtették: Kutnyánszky Géza, Vezér Emil, Kollmann Ferenc, Rácz Elek, Lőrincz Sándor, Kurics Mária, Günther Ferenc, Vargha Anna, Papp Ignác, Jenei Géza.

Jutalomkönyvet nyertek: Kurics Mária (Pápatésér), Lőrincz Sándor (Nagybász).

A 36-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a jövő héten közöljük.

A BUDVÁRI LAKODALOM

33

Regény a székely ősidőkből ★ Irta Földes Géza

— Mihály császár, míg a trónon ült, mindenkiben ellenségét látta, de legnagyobb ellenségének rokonait tartotta. Azt hitte, mindenik a koronájára vágyakozik. Pedig ezek semmi egyebet nem cselekedtek, csak léha és erkölestelen cselekedeteit hibáztatták...

— Szórol-szóra igaz, — erősítette meg Kájon.

— Rokonaik közül a sógorára haragudott a legjobban. Ezt halálra kerestette, de sikerült neki a maga idejében elmenekülni. Hova ment, merre tűnt el, soha senki meg nem tudta...

— Még rágondolni is borzalom, — sóhajtja Kájon.

— Nővérét kizozta, gyötörte, hogy adjon számot az uráról, de az asszony semmit sem tudott neki mondani. Volt egy serdülő fia s erre is kivetette hálóját...

— Hol van a gyermek? — kérdi Kájon mindinkább fokozódó izgatottsággal.

— Az asszony ezt a maga idejében elrejtette s aztán egy kereskedő titokban nevelte fel. Féktelen dühében a meggyötört asszonytól még az alig öt éves kisleánykáját is elvette...

— Arról beszélj, mi lett a leánykával? — kiáltja rettenetesen felindulva Kájon.

A gyülekezet minden tagjának feltűnt Kájon izgatottsága, de azt hitték, ez az elbeszélés reá is csak úgy hat, mint amennyire hatott ez a sok embertelenség mindenkire.

— A császár a kisleánykát is el akarta emészteni, — folytatja a követ.

— Rettenetes! — hangzik a megbotránkozás mindenfelől.

— A szegény asszony még évek múltán is remélte, hogy az urát és a leánykáját valahogyan feltalálja. — Tovább, tovább! — sürgeti Kájon.

— Ezelőtt tizenöt esztendővel a mi partunkra egy hajó érkezett. Nem volt annak gazdája, sem kormányosa, sem legénysége, csak egyetlen egy kis leányka sirdogált rajta... Hogy miképpen került ebbe a hajóba, vagy hogy ki hagyta ott, mi nem tudhattuk. Azonban a csodálatosan szép gyermeket urunk sátorában gondosan ápoltuk. A háborus zavarokban ezt a leánykát hozta el Budhám.

— Ez még nem elég ok arra, hogy tőlünk követeljétek, — szól közbe Zandirhám.

— Ha megtisztelsz azzal, hogy beszédemet tovább is türelemmel hallgatom, kérésünk okát is megérted azonnal... Később ugyanis

megtudtuk, hogy ez a leányka a Mihály császár rokona és ő ezt így akarta elemészteni.

— Tovább, tovább! — sürgeti Kájon.

— Mihály császárt utolérte a végezete. Rengteteg sok gonoszságát alattvalói megelégették és megölték. Most emberséges ember az új császár.

— Ki az? — kérdi Kájon nagy érdeklődéssel.

— Bazileüsz, — feleli a követ.

— Mit beszélsz? Bazileüsz a császár? — tűnődik izgatottságában Kájon.

— Ugy van, — folytatja a követ

— Bazileüsz a császár... Ez most keresi Mihály rokonait, legfőképpen nővérének a férjét és a gyermekeit. Görögországban azt már kikutatták, hogy abban az elhagyott hajóban a nővére gyermeke érkezett hozzánk és ezt a gyermeket keresi rajtunk.

A követ elhallgatott. Az urak és asszonyok csodálkozva tekintettek egymásra. Le lehetett olvasni valamennyi arcáról azt a kérdést:

— Hát ilyen gazságok is történhetnek valamely országban?

És most Tálitoppos lépett az urak elé.

— Nagyuraim, ha megengedik, a többit majd én mondom el.

— Beszélj! — adja meg az engedelmet Zandirhám.

Csendesen az urak is integetnek, hogy Tálitoppos is akarják hallani s nagyon elcsudálóztak, hogy ez ellen még Csicserné sem tiltakozott.

— Azt mindnyájan jól tudjátok, — kezdi beszédét Tálitoppos — hogy a leánysiratól után Jolánkát én öltöztettem fel... És most azt is elmondhatom, engem a szegény kereskedő áruhájában édesanyám azért küldött el a nagyvilágba, hogy a kis nővéremet megkeressem. Édesanyám csak egyetlen biztos ismertető jelt tudott mondani. Azt, hogy a hátán egy nagy barna folt van. Ez anyajegy s nekem pontosan leírta, hogy ez milyen. Csak a jó Isten tudja, mit éreztem. Hiszen erről a jegyről én hogyan találhatok rája? Hol mutogatják nekem a lányok a meztelen hátukat? De azért én kerestem, kutattam, mert hátha más módon is ráakadok? Az Isten nem hagyott el. Amikor Jolánkát öltöztettem, valami érzés azt sugta, hogy egy gyönggyel is felékesítem. Ő ezt nem tudta bekapcsolni s én a háta mögé kerül-

tem, hogy segítsék neki. Eközben az inge kissé lejjebb csuszott és... én... én a hátán megláttam a keresett anyajegyét. Akkor még egy kicsit kételkedtem, de most — megfogja a Jolán kezét — a legnagyobb biztonsággal jelentem ki, hogy én és ez a leány a Niketász és a Zenobia gyermekei vagyunk...

Kájon erre a kijelentésre egyszerre felugrott, Tálitoppos elé ment s magából kikelve kérdezte:

— Mit beszélsz?

Tálitoppos előbb azt gondolta, Kájon kételkedik a mondásában s hogy megnyugtassa, egy gyűrűt vett elő.

— Hogy én igaz járatban vagyok, bizonyítom ez a gyűrű. Ezt én édesanyámtól kaptam a magam igazolására.

Kájon elkapta a gyűrűt s csak egy pillantást vetett rája. A nyakáról hirtelen ő is leránt egy szalagon levő gyűrűt s valósággal önkívületi állapotban kiabálja:

— Emberek, ennek a gyűrűnek itt a párja! Nézzétek!... Niketász én vagyok! — tovább nem beszélhetett, ájultan esett Tálitoppos karjaiba.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 18-án.)

GABONATŐZSDE.

Készárupiac. *Buza:* tiszai 77 kg-os 16.20—16.35, 78 kg-os 16.35—16.50, 79 kg-os 16.50—16.65, 80 kg-os 16.60—16.75, felsőtiszai 77 kg-os 15.85—15.95, 78 kg-os 16—16.10, 79 kg-os 16.15—16.25, 80 kg-os 16.25—16.25, *duna-tiszai, fejmegyei, dunántúli* 77 kg-os 15.75—15.85, 78 kg-os 15.90—16, 79 kg-os 16.05—16.15, 80 kg-os 16.15—16.25.

Pestvidéki rozs 12.30—12.40, egyéb 12.55—12.70; *sörárpa*, elsőrendű 18—19.75, másodrendű 17—17.75, harmadrendű 15.75—16.75; *takarmányárpa*, elsőrendű 14.85—15.15, másodrendű 14.50—14.75; *zab*, elsőrendű 13.90—14.20, másodrendű 13.70—13.90; *tengeri*, tiszántúli 12.65—12.75; *buzakorpa* 11.20—11.40; 8-as liszt 13.75—14 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. *Buza* októberre: 15.84—15.85, márciusra: 17.02—17.03.

Ros októberre: 12.72—12.73, márciusra: 13.75—13.76.

Tengeri szeptemberre: 12.50—12.52, májusra: 11.18—11.20 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Mauthner Ödön* Magtermelő és Magkereskedelmi r.-t. heti jelentése.) A magpiacon az elmúlt hét közepé óta határozott visszaesés és a legtöbb cikknel áresökkenés mutatkozott. *Lóheremag* iránt mutatkozott némi érdeklődés. Ugyanez áll *lucernagra* is. *Baltacim*. A kínálat egyelőre még nem szá-

Részvényeket,

bármilyen értékpapírt, kényszer- és hadikölcsönt napi áron vásárol Barnabank, V., Nádor-utca 26.

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 24.

moitveő. *Hüvelyesekben* alig volt forgalom. *Fehérbab* ára tovább lemorzsolódott. *Szines babok* iránt élénkebb az érdeklődés. *Piacra* kerültek az első tételek *szudánfűmagból* is és megerősödött a kínálat *vörös és fehérkölesben*. *Fehér és csikos napraforgómag* iránt alig mutatkozik érdeklődés és az általában tulhajtottak vélt árak tovább esökkentek. — *A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersáruért 100 különként, budapesti paritásban:* köles, vörös 13.50—14, vegyes 12.50—13.25; repce 22.25—22.75; lenmag, nagy 23.75—24.75, kis 21.50—22.50; mák (kék) 51—53; borsó: Vikt. 30—34, expressz 21—23, ősz 20—22; lenese, nagy 42—48, közép 35—38; bab: fehér gyöngy 16—16.50, dunai szokvány 15.50—15.75, dunántúli szokvány 14.25—14.75, felsőm. szokvány 14—14.25; lucernamag 132—142, lóheremag 143—150 pengő métermázsánként.

Abaktarmánypiac. Árpakorpa 12.50, borsóhéj 13, borsókorpa 13, buzakonkoly 11, konkolydara 11.25, lenmagpogácsa 14.50, napraforgópogácsa 13.50, repcepogácsa 9.50, répaszélet, szárított 11.50, rozskonkoly 10, rozskorpa 11.25, rozskarmányliszt 13, tökmagpogácsa 15 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 5.60—6.20, harmadrendű, csomagolásra 5—5.50, sarjuszéna 6, muharszéna 5.80—7, lucernaszéna 7.20—9.20, zabosbükknöyszéna 5.80 pengő métermázsánként.

Ciropszákál, takaró szalma átlagárban 34—36, belésszalma átlagárban 26—28 pengő métermázsánként. *Ciropmag* 8 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosókörök. Elsőrendű belföldi jármosókör (tarka) és beállítani való tinó 40—44, elsőrendű belföldi jármosókör (fehér) 40—44, másféléves tinók 39—40, másféléves üszök 28—40, fiatal, friss fejős tehén 50—55 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Borjuvásár. Elsőrendű 73—76, másodrendű 68—72, harmadrendű 58—66 pengő kilogrammonként.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 250—410, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 200—300, alárendelt minőségű lovak 50—190, vágó 32—120 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg súlyban 38—40, prima, fiatal bárányok, darabonként 40—42 és fél kg súlyban 38—40 pengő kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, 3 kg súlylevonással.

Nyersbőr. Marhabőr, 45 kg-ig, magyar 65, tarka 75, borjubőr, hosszú lábbal 1.10—1.15 pengő kilogrammonként, Rövidlábú borjubőrért 10 fillérrel többet fizettek.

Sertésvásár. Elsőrendű 79—82.5, szedett közép 74—77, silány 64—66 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 32, lefőltözött tej 8—10, tejfel 120—150 fillér

literenként. Centrifugált vaj 220—260, szedett vaj 220—240, tehénturó 40—80, juhsajt 150—200, trapista 110—200, ementáli 220—360 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: tyúk 1.60—3, csirke —80—1.80, ruca 1.50—8, lud, újdonság 1.50—8 pengő darabonként. — *Leölt baromfi:* tyúk 1.10—1.50, csirke 1.40—2.20, ruca, hizott 1—1.40, lud, sovány 1—1.40 pengő kilogrammonként. — *Teatojás* 8—10, főzőtojás 6—7.5 fillér darabonként.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 1.28—1.36, háj 1.30—1.40, sertészsir helybeli 1.24—1.32 pengő kilogrammonként.

Halpiac. Ponty, élő, nagyság szerint 1.30—1.60, harsa 1.60—3.60 pengő kilogrammonként.

Vad és vadhus. Szarvas 0.30—0.40 pengő kilogrammonként. Nyul, bőrben, nagy 2.50—3, kicsi 1.50—2, fogoly 0.40—0.60 pengő darabonként.

Fűszer, mák, méz. Paprika, édes nemes 4.40—5.50, félédes 3.90—4.30, rózsza 2.90—3.10, erős 1.90—2.10; mák, kék 0.70—0.90; pergetett méz 1.10—1.50 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárgarépa 10—16, petrezselyem 10—16, zeller 4—8, kalarábé 2—5, karfiol 50—160, vöröshagyma, makói 8—14, közönséges 5, fokhagyma 35—70, cékla 14—20, fejeskáposzta 10—14, savanyított káposzta 24—32, kelkáposzta 12—16, vöröskáposzta 7—8, fejesalláta 5—12, torma 40—70, burgonya, Güllbaba 7—7.5, ősz, rózsza 5.2—6.2, nyári rózsza 8—12, Ella 6—10, kifli 12—14, tömör csiperkegomba 150—200, zöldpaprika, apró hegyes 4—14, nagy, tölteni való 6—30, tök, főző 6—12, uborka 25—50, paradicsom 8—20, vajbab 16—60, zöldborsó, hüvelyes 26—48, sóska 16—28, paraj, tisztított 18—28, feketeretek 10—16 fillér kilogrammonként. Hónaposretek csomónként 4—8, zöld tengericső darabonként 2—4 fillér.

Gyümölcs. Alma 14—40, körte 15—40, szilva, besztercei 30—50, görögdiñnye 10—20, sárgadiñnye 10—20, áfonya 90, őszibarack, magvaváló 100—200, őszibarack, nem magvaváló 50—100, csemegezőlő 50—80, kevert szőlő 20—30, közönséges szőlő 30—50, dió 60—100, dióbél 330—440, mogyoró 110—160, mogyoróbél 320—380, héjazott mandula 450—700, bírsalma 12—20 fillér kilogrammonként.

Bor. A szüret ezen a héten az egész országban megkezdődött. A múlt heti nagyobb esőzések a korai mustok minőségét lerontották. Uradalmi mustok ára hektoliterfokonként 17—18 cukorgaranciaival 0.90—1, kistermelőknél azonban kistételekben 0.80 pengőért lehet vásárolni. E héten a szüretelt minőségek 17—20 cukorok között váltakoznak általánosságban, akad azonban kistermelői must 17 fok alatt is. Ugyanugy, mint ahogy egyes jobb fajtás vidéken 20 fokon fe-

lőli mustokat szüretelnek. Az aránylag elég jóminőségűnek ígérkező új termés mellett az őborkereslet majdnem teljesen megszűnt. Névleges árak 10 fok körüli borknál hektoliterfokonként 1.40—1.70 pengő között mozognak. Ami csekély érdeklődés és forgalom őborban van, az inkább a 11—12 fokos bork körül forog, amely hektoliterfokonként 1.80—2 pengő árban áll a piacon.

Szesz és szeszitalok. Szeszforgalom és üzlet változatlan. *Gyümölcsipálínka.* Az üzletmenet e héten élénkebb volt és *törkölyt* 2.90—3 pengőig kínáltak, amely árban üzletek létesültek is. *Szilvórium,* nyári áru, gyér kínálat folytán szilárd és 3.70—3.90 pengőn jegyeztetik. *Seprőpálínka* 3.20, *eperpálínka* 3.40—3.50 pengőig kelt el. Az árak 10.000 literfokonként, III táblázat szerint, plusz 3 százalékos forgalmi adó értendők.

Fapiac. A hazai fapiac az utóbbi napokban nagyon gyenge volt. A fenyőfa-árak teljesen változatlanok. *Keménnyafneműekben* a kereslet minimális. *A tűzifapiac* a forgalom további élénkülést mutat. A tűzifa intéző-bizottság szeptember hónapra a friss fakészletek 8 százaléka ad szállítási igazolványt, még pedig 6 százalékot vidékre, 2 százalékot Budapestre. Kétéves aprított cserhasáb ára 4.40—4.50, bükk aprított fa is 4.50 pengőért beszerezhető.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára szeptember hó 18-án. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1640—1730; dollár 335.90—339.90; kanadai dollár 340—351; hollandi forint 231.25—233.25; német márka 136—137.60; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Cseh-korona 14.02—14.20; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.75—65.35; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, szeptember hó 23-án. Állat- és kirakodóvásár: Békés, Érsekvadkert.

Hétfő, szeptember hó 24-én. Állat- és kirakodóvásár: Dunavecse, Ercsi, Kálóz, Karcag, Kecskemét, Kömlő, Nagyigmánd, Nagyvácszony, Püspöknádasd, Szeghalom. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Gödre, Nova, Szigetvár, Tolnánémedi. — *Kirakodóvásár:* Tiszadob.

Kedd, szeptember hó 25-én. Állat- és kirakodóvásár: Demeceer, Dunavecse, Ercsi, Nagyvácszony. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Bicske, Mezőkomárom, Nagyberki, Nagypirit, Regöly.

Szerda, szeptember hó 26-án. Állat- és kirakodóvásár: Alsónémedi, Dombóvár, Olaszliszka, Pétervására. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Bicske, Mezőkomárom, Zirc.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVÉS-
SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1934. SZEPTEMBER 23—29.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap IX. 23

9.15: Hírek. 10—11.25: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi plébániatemplomból. Szentbeszédet mond Kovács Sándor püspöki tanácsos. 11.30—12.25: Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Prédikál Józán Miklós dr. püspöki vikárius. 12.30: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly muzsika. 13: Szedő Miklós magyar nótákat énekel, kísér Magyary Imre és cigányzenekara. 15: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Magyar Kázmér m. kir. gazdasági főtanácsos: „Virág a portán, virág az utcán”. 15.45: „Somogyi bokréta”. Néprajzi közvetítés Kaposvárról. Vezeti Paulini Béla. 16.35: „A Ruténföld”. Pataky Mária dr. előadása. 17: A Ferencváros—Hungária bajnoki mérkőzés második félidejének közvetítése Budapestről. Beszélő Pfluhár István. 18: Mándits szalonzenekar; szórákzóztató zene. 19.15: Békeffi-est. 20.20: Sportesemények. 20.40: Budapesti Hangverseny Zenekar; magyar szerzők művei. 22.10: Hírek. 22.30: Zenés részletek a Fox: „Nevezz, örülj, szeress” filmoperettjéből. 23.05: Bura Sándor cigányzenekara.

Hétfő 24

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Oroszországi képek”. (Felolvasás). 10.40: „A japán kabaré”. (Felolvasás). 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Hetényi-Heidelberg Albert—Buday Dénes—Sebő Miklós triója; könnyű muzsika, ének. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Országos Postászenekar; szórákzóztató zene. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: A rádió diákfelőrája: „Élet a sivatagban”. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Berend Endre szalonzenekara; szórákzóztató zene. 17.45: „Lakások újjászülése”. Nádai Pál előadása. 18.15: Marik Irén zongorázik; komoly zene. 19: „A magyar zene”, Papp

Viktor előadása. 19.35: Lakatos Gyula és Lakatos Vince cigányzenekara. 20.35: „Östehetségek”. Mórnicz Zsigmond előadása. 21.10: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Közreműködik Bodó Erzsi és Lósonczy György (ének); Wagner-hangverseny. 22.30: Hírek, stb. 22.50: A Fejeszaloni- és jazz-zenekarának műsora. Vajda Károly énekszámaival. Közben 23: Németh Antal dr. olasznyelvű előadása: „Az ember tragédiájá”-ról.

Kedd 25

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Beszédessé számok”. (Felolv.) 10.40: Háztartási tanácsok: „Hogyan óvakodjunk a tüzelőanyag-tolvajoktól.” 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Budapesti Koncert Szalonzenekar; szórákzóztató zene. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Rácz Zsiga cigányzenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Költői verseny Eperjesen.” Kuhárszky László előadása. 17.35: Bársony Dóra énekel zongorakísérettel; operaáriák. 18.15: Francia nyelvoktatás. 18.50: Kalmár Rezső és Balázs László szalonkvintettjének műsora; szórákzóztató zene. 19.30: „A magyar művészet szelleme és szerepe.” Gerevich Tibor dr. egyetemi tanár előadása. 20.05: Részletek Kelemen Viktor, Bert Rejsfeld, Rolf Marbot: „Tied leszek.” című zenés vígjátékából, Kósáry Emmi és Érezkövy László énekszámaival, a szerzők zongorakísérettel. 20.40: Somogyi Erzsi és Kürthy József előadói estje. 21.30: Hírek, stb. 21.50: Mellestvonósnégyes; komoly muzsika. 23: Csorba Gyula cigányzenekara.

Szerda 26

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.30: Közvetítés a Pénzüntézet Központból. Az osztálysorsjáték főnyereményének húzása. Beszélő Lukacsovich Lajos. 9.45: Hírek. 10: „Régi magyar írások.” Elmélkedés az asszonyokról. (Felolvasás.) 10.40: „Az ősz virága.” (Felolvasás.) 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: K. Sztár Kornélia énekel. Koller Alfréd hegedül, zongorakísérettel.

Közben kb. **12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, stb. **13.30:** Hanglemezek; táncdalok. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16:** A rádió diákfélőrája: „A látszat és a hiúság.” **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** „A mandulák szerepe és működése az emberi szervezetben.” Wein Zoltán dr. előadása. **17.35:** Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekara. **18.35:** Lázár Miklós dr. országgyűlési képviselő, az október 7-iki tokaíji szüretéről tart előadást. **18.50:** „Miből él Magyarország lakossága.” Kovács Alajos dr. a m. kir. Statisztikai Hivatal elnökének előadása. **19.25:** A Pestszenterzsébeti Általános Munkásdalkör és a Budapesti Általános Munkásdalgylet műsora. **20.15:** „Mindent előlről.” Makkai Sándor elbeszélése. **20.50:** Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Polgár Tibor. Közreműködik Walter Rózi (ének); komoly zene. **22.15:** Hírek, stb. **22.35:** Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel. **23:** Tolnay Pál, az állami színházak műszaki főfelügyelőjének németnyelvű előadása az Operaház ötvenéves jubileuma alkalmából. Kb. **23.15:** Az Ostende szalon és jazz-zenekar műsorának közvetítése, Kalmár Pál ének-számaival.

Csütörtök 27

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **9.45:** Hírek. **10:** „A nyerskosztról.” (Felolvasás.) **10.40:** „Női sportruhák őszre és télre.” (Felolvasás.) **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangzó, időjárásjelentés. **12.05:** Szmírnov Szergej balalajkazenekara. Közben kb. **12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, stb. **13.30:** Az államrendőrség zenekara; szórákzóztató zene. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16:** Csíte Károly mesél. **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Horn János: „Az őszi és téli grümöze helyes szedése és csomagolása.” **17.30:** Bertha István szalonzenekara. **18.10:** Közvetítés a Keleti pályaudvarról. A MÁV új villamosüzemének és új motoros járműveinek ismertetése. **18.50:** Radnai Miklós dr., a m. kir. Operaház igazgatójának előadása az Operaház ötvenéves jubileumáról. **19.25:** Az Operaház jubiláris diszelőadásának közvetítése; jelenetek magyar szerzők operáiból. Szünetben kb. **20.50:** Hírek, stb. Az előadás után kb. **22:** A Royaljazzzenekar. **22.45:** Csorba Dezső cigányzenekara.

Péntek 28

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **9.45:** Hírek. **10:** „Időszerű apróságok.” (Felolvasás.) **10.40:** „Ifjusági közlemé-

nyek.” (Felolvasás). **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangzó, stb. **12.05:** Szalai Pepita Gyula cigányzenekara. Közben kb. **12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, stb. **13.30:** Zenekari Hangverseny; operettrészletek. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16:** A rádió diákfélőrája: „Egy és más a tűzoltásról”. **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** Közvetítés a Magyar Általános Közszolgálat Rt. tatabányai bányájából. Beszélő Pluhár István. **17.50:** Dobos Imre tárogatózik zongorakisérettel. **18.30:** „A takarékosági nap”. Tormay Béla, a m. kir. Postatakarékpénztár vezérigazgatójának előadása. **19.05:** Hanglemezek; táncdalok. **19.45:** Sportközlemények. **20:** Színműelőadás a Studióból. „Valéria”. Dramatizált történet három részben. Irta Szánthó Dénes. **21.45:** Hírek, stb. **22.05:** Horváth Rezső cigányzenekara. Közben **22.30:** A rádió külügyi negyedőrája. **23.15:** A Mándits jazz-zenekar műsora.

Szombat 29

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **9.45:** Hírek. **10:** „Hagenbeck állatgyűjtő utinaplójából”. (Felolvasás). **10.40:** „Állatmesék”. (Felolvasás). **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangzó, időjárásjelentés. **12.05:** Az 1. honvédegyezred zenekara játszik a Strauss-család műveiből. Közben kb. **12.30:** Időjelzés, stb. **13.30:** Falus Edit énekel, Kötsky Jolán gondolkázik zongorakisérettel; komoly zene. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16:** „Ezermester-műhely.” A „Rádióélet” ifjusági félőrája. **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** Budapesti Hangverseny Zenekar. „Amit ma könnyű zenének nevezünk.” **18:** „Készülünk a berlini olimpiai játékokra.” Mi-sángyi Ottó előadása. **18.30:** Csóka Béla magyar nótákat énekel. Kisér Kurina Simi cigányzenekara. **19.30:** A Filharmóniai Társaság ünnepi diszhangversenye az Operaházban, a Társadalmi Egyesületek Szövetsége által rendezendő Nemzeti Munkahét alkalmából. Utána kb. **22.15:** Hírek, stb. **22.40:** Hanglemezek; táncdalok.

BUDAPEST II. 834.6 m

Vasárnap, szeptember 23, délután 15—15.45: Klarinét-hangverseny. — **Hétfő:** szeptember 24, este 21.10—22.15: Cigányzene. — **Kedd, szeptember 25, este 21.55—22.55:** Könnyű muzsika. — **Szerda, szeptember 26, este 21—21.50:** Jazz. — **Csütörtök, szeptember 27, délután 17.05—17.25:** Szórákzóztató zene. Este 20—21: Szórákzóztató zene. — **Péntek, szeptember 28, este 20.15—21:** Ének és zongora. — **Szombat, szeptember 29, este 19.40—19.55:** A hét eseményel.